

Wyjaśnienie podsumowujące do Zintegrowanego Planu Regionalnego Uckermark-Barnim

Statut z 2024 roku

Informacje dotyczące uwzględniania kwestii środowiskowych oraz wyników udziału społeczeństwa i organów, a także środków monitorowania oddziaływań na środowisko

Regionalna Wspólnota Planistyczna Uckermark-Barnim

Adres pocztowy:
Am Markt 1
16225 Eberswalde

Adres biura:
Friedensbrücke 22
16225 Eberswalde

Tel.: 03334 38787-10
www.uckermark-barnim.de

Wprowadzenie

„Wyjaśnienie podsumowujące” zgodnie z § 10 ustęp 3 niemieckiej ustawy o planowaniu przestrzennym (ROG) przedstawia, w jaki sposób kwestie środowiskowe oraz wyniki udziału społeczeństwa i organów zostały uwzględnione w postępowaniu przygotowawczym oraz z jakich powodów, po porównaniu ze zbadanymi, możliwymi innymi opcjami planowania, plan został wybrany. Wyjaśnienie podsumowujące zawiera również informacje o środkach monitorowania oddziaływań na środowisko zgodnie z § 8 ustęp 4 zdanie 1, które mogą wynikać z realizacji planowania przestrzennego.

Podstawy prawne

Przygotowanie zintegrowanego planu regionalnego dla regionu planistycznego Uckermark-Barnim zostało przeprowadzone zgodnie z ustawą o planowaniu przestrzennym (ROG) w wersji z dnia 22 grudnia 2008 roku (Federalny Dziennik Ustaw *BGBl.* I str. 2986), ostatnio zmienioną na mocy artykułu 1 ustawy z dnia 22 marca 2023 roku (Federalny Dziennik Ustaw *BGBl.* 2023 I str. 88), ustawą o planowaniu regionalnym oraz o planowaniu wydobycia węgla brunatnego i rewitalizacji (RegBkPIG) w wersji z dnia 8 lutego 2012 roku (Federalny Dziennik Ustaw i Rozporządzeń *GVBl. I/12* nr 13), ostatnio zmienioną na mocy ustawy z 14 maja 2024 roku (Dziennik Ustaw i Rozporządzeń *GVBl. I/24* nr 20) oraz zgodnie z wytycznymi Wspólnego Departamentu Planowania Krajowego Berlina i Brandenburgii dla planów regionalnych w wersji z dnia 21 listopada 2019 roku (Abl./19, [nr 49], s. 1351), ostatnio zmienionymi dekretem Wspólnego Departamentu Planowania Krajowego Berlina i Brandenburgii z dnia 14 grudnia 2022 roku (Abl./22, [nr 51], s. 1015).

Do zintegrowanego planu regionalnego regionu Uckermark-Barnim przeprowadzona została zgodnie z § 8 ustawy o planowaniu przestrzennym w zw. z § 2a ustawy o planowaniu regionalnym oraz o planowaniu wydobycia węgla brunatnego i rewitalizacji strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, której celem było ustalenie prawdopodobnie znaczących, negatywnych, jak i pozytywnych oddziaływań na środowisko zintegrowanego planu regionalnego oraz ich ocena pod kątem negatywnego wpływu na cele środowiskowe w regionie.

Proces planowania

Regionalna Wspólnota Planistyczna Uckermark-Barnim na Zgromadzeniu Regionalnym, które odbyło się 11 kwietnia 2016 roku, podjęła uchwałę w sprawie opracowania Zintegrowanego Planu Regionalnego Uckermark-Barnim, a 21 lutego 2019 roku w sprawie jego zarysu. Decyzja o sporządzeniu planu i struktura, z której wynikają zamierzenia planistyczne, zostały opublikowane w Brandenburskim Dzienniku Urzędowym w dniu 12 lutego 2020 roku

Proces ustalania zakresu opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla zintegrowanego planu regionalnego trwał od kwietnia 2019 roku do czerwca 2019 roku. Dokonane ustalenia dotyczące zakresu i dogłębności analiz oraz wstępna ocena ewentualnych konfliktów z perspektywy uczestniczących organów stanowiły podstawę do dalszego opracowania oceny oddziaływania na środowisko.

Na 36. Zgromadzeniu Regionalnym, które miało miejsce w dniu 25 lutego 2021 roku, ponownie ustalono strukturę w zaktualizowanej formie. Na 37. zgromadzeniu regionalnym w dniu 21 czerwca 2021 roku podjęto uchwałę o rozpoczęciu procesu planowania dla Zintegrowanego Planu Regionalnego, obejmującego kryteria spójnej ogólnej koncepcji planowania dotyczącej kontroli wykorzystania energii wiatrowej i opublikowaniu jej przez Wspólny Departament Planowania Krajowego Berlina i Brandenburgii.

O odbyły się dwa wyłożenia publiczne, od 1 sierpnia 2022 roku do 4 października 2022 dla projektu 2022 i od 31 lipca 2023 do 2 października 2023 roku dla projektu 2023. W dniu 21 maja 2024 roku, na 42. zgromadzeniu regionalnym została podjęta uchwała w sprawie statutu.

Po wnikliwej dyskusji, która odbyła się w komisjach Wspólnoty Planistycznej przed publikacją pierwszego projektu, odstąpiono od zapisów dotyczących zabezpieczenia gruntów rolnych i naziemnych instalacji fotowoltaicznych, które znalazły się w pierwszej uchwale w sprawie struktury zintegrowanego planu zagospodarowania przestrzennego.

W wyniku ważenia opinii do projektu na rok 2022 pominięto wyznaczenie terenów zarezerwowanych na projekty gospodarczo-przemysłowe i obszarów prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej, w związku z czym nie zostały one uwzględnione w projekcie na rok 2023 i przyjętym w formie statutu planie.

Na 41. Zgromadzeniu Regionalnym w dniu 29 listopada 2023 roku postanowiono stworzyć rzeczowy plan częściowy „Prewencyjna ochrona przeciwpowodziowa – adaptacja do zmian klimatycznych”. Oprócz kwestii powodzi plan ten ma uwzględniać także kwestię wody w powiązaniu ze zmianami klimatycznymi.

Cel i metodyka oceny oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera prezentację celów ochrony środowiska, opis aktualnego stanu środowiska oraz problemów środowiskowych w odniesieniu do istotnych dóbr chronionych w regionie, określenie prawdopodobnie pozytywnych i negatywnych oddziaływań na środowisko w przypadku realizacji i braku realizacji ustaleń planu oraz ocenę rozwiązań alternatywnych. Wynik oceny oddziaływania na środowisko składa się na całościową ocenę zintegrowanym planu regionalnego.

Warunkiem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko było ustalenie ram badawczych z udziałem organów ochrony środowiska w ramach spotkania scopingowego, które odbyło się w kwietniu 2019 roku. Jako kryterium oceny ustalone zostały cele środowiskowe regionu zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem, Krajowym Planem Rozwoju dla Regionu Stołecznego Berlina-Brandenburgii (LEP HR 2019) oraz krajobrazowymi planami ramowymi regionu. Miarodajne dla przedstawienia i oceny prawdopodobnie znaczących skutków dla środowiska były uprawnienie regulacyjne oraz stopień konkretyzacji zintegrowanego planu regionalnego, a także dostępne, zaktualizowane, oficjalne dane na temat poszczególnych aspektów środowiskowych dóbr chronionych.

Ocena przeprowadzana jest zgodnie z ustawą o planowaniu przestrzennym (ROG) dla dóbr chronionych: człowiek/zdrowie ludzkie, zwierzęta/rośliny/różnorodność biologiczna, powierzchnia, gleba, woda, powietrze/klimat, krajobraz i dobra kulturowe oraz inne dobra materialne, a także wzajemne oddziaływanie między wyżej

wymienionymi dobrami chronionymi. Dla ustalenia istotności oddziaływania na środowisko ustalone i ocenione zostały dla dóbr chronionych istotne dla oceny aspekty środowiskowe, które wymagają uwzględnienia na płaszczyźnie regionalnej, w przypadku których znaczące negatywne oddziaływania mogą nieść za sobą negatywne skutki dla zachowania celów środowiskowych. Szczególną cechą strategicznej oceny środowiskowej jest wykazanie, że na poziomie regionalnym zakres oddziaływania na środowisko może zostać oszacowany jedynie jakościowo i raczej w formie prognozy na podstawie dotychczas jeszcze nieustalonych w odniesieniu do konkretnej lokalizacji parametrów projektowych kolejnych planów, a konkretne działania, w szczególności mające na celu ograniczenie i kompensację, nie mogą zostać uwzględnione.

Obszarem badań dla prognozy oddziaływania na środowisko jest region planistyczny Uckermark-Barnim w północno-wschodniej części kraju związkowego Brandenburgii o wielkości powierzchni około 4.554 km². Region obejmuje powiaty Uckermark i Barnim i rozciąga się od północnych obrzeży Berlina do granicy kraju z krajem związkowym Meklemburgia-Pomorzem Przednim. Na wschodzie graniczy z Rzeczpospolitą Polską.

Badaniami objęte są ustalenia planu regionalnego (cele i zasady) zintegrowanego planu regionalnego dotyczące lokalizacji aktywizacji gospodarczej, zabezpieczenia i wydobywania surowców, turystyki, rozwoju osadnictwa, transportu i mobilności, regionalnego korytarza terenów otwartych, energii odnawialnych i współpracy regionalnej.

W ramach zasady planowania przestrzennego G 1.2 wyznaczono 29 obszarów aktywizacji gospodarczej o znaczeniu regionalnym, charakteryzujących się szczególną przydatnością lokalizacyjną, istniejącymi sposobami użytkowania i potencjałem wolnych gruntów, w przypadku których zapewnienie terenów pod przedsięwzięcia gospodarcze ma szczególne znaczenie przy rozważaniu konkurencyjnych sposobów użytkowania o znaczeniu przestrzennym.

Zasada G 1.2 przypisuje funkcje 10 obszarom, które mają służyć jako potencjalne miejsca produkcji wodoru. Zabezpieczenie, rozwój i wzmocnienie czynników lokalizacyjnych lokalizacji aktywizacji gospodarczej zostały określone w zasadzie 1.3.

W regionie Uckermark-Barnim stwierdzono występowanie złóż i obszarów wydobywania surowców przypowierzchniowych, takich jak żwir, piasek, glina i torf, których wydobywanie jest ekonomicznie uzasadnione. Ze względu na niezdolność do namnażania się i lokalizację surowców powierzchniowych, poszukiwanie i zabezpieczanie złóż ma znaczenie dla całego społeczeństwa. Zabezpieczenie i sterowanie odbywa się na podstawie obszarów i potencjalnych obszarów wydobywania surowców fachowo zidentyfikowanych i ocenionych przez Państwowy Urząd Górnictwa, Geologii i Surowców. W ramach wymagającego uwagi celu planowania przestrzennego Z 2.1 zdefiniowano 23 priorytetowe obszary wydobywania surowców, które są dostępne do wydobywania surowców, przy czym wykluczone są kolidujące ze sobą użytkowania o znaczeniu przestrzennym. Zgodnie z zasadą planowania przestrzennego G 2.2 określono 29 obszarów zastrzeżonych dla wydobywania surowców, które służą jedynie zabezpieczeniu złóż surowców pod względem planistycznym, przy czym kwestiom ewentualnego wydobywania surowców należy nadać szczególną wagę w przyszłych procedurach równoważenia z konkurencyjnymi planami i użytkowaniem o znaczeniu przestrzennym. Zasada G 2.3 służy wydobywaniu surowców w oparciu o potrzeby i rekultywacji sekcijnej. Zgodnie z zasadą G 2.4 całkowite wydobywanie lub

rozbudowa istniejących obszarów górniczych ma pierwszeństwo przed zagospodarowaniem nowych złóż.

Mając na celu identyfikację, promocję i rozwój kluczowych obszarów turystycznych na poziomie regionalnym, zasada planowania przestrzennego G 3.1 definiuje obszar zastrzeżony dla turystyki. Zasada G 3.2 służy wzmocnieniu turystyki jednodniowej i wycieczkowej w strefie podmiejskiej Berlina, podczas gdy zasada G 3.3 odnosi się do zabezpieczenia i rozwoju funkcjonalności długodystansowych ścieżek rowerowych i dróg wodnych do użytku turystycznego.

Wraz z ustaleniem 87 obszarów zastrzeżonych dla osadnictwa jako zasady planowania przestrzennego G 4.1, odpowiednie obszary w regionie są identyfikowane do celów planowania przestrzennego, które nadają się do rozwoju osadnictwa ze względu na szczególne czynniki lokalizacyjne związane z usługami użyteczności publicznej, dostępnością i istniejącymi sposobami użytkowania z potencjałem wolnych gruntów. Zasada G 4.2 służy zasadzie budowania w sposób oszczędzający powierzchnię.

Zasada planowania przestrzennego G 5.1 odnosi się do obejmujących cały obszar ofert mobilności zgodnie z potrzebami i warunkami ramowymi podobszarów regionu. Połączenia komunikacyjne o znaczeniu regionalnym, w tym między ośrodkami średniej wielkości, podstawowymi punktami funkcjonalnymi i obszarami handlowymi, powinny być chronione i rozwijane zgodnie z zasadą G 5.2, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnego transportu publicznego i infrastruktury rowerowej. Zasada G 5.3 oznacza przestrzenne połączenie różnych ofert mobilności z ustaleniem 34 punktów łączących. Zasady stanowią ramy planowania rozwoju mobilności i transportu.

W celu rozwoju otwartych przestrzeni o szczególnie wysokiej jakości funkcjach ochronnych i użytkowych w wielkopowierzchniowym, ekologicznie efektywnym korytarzu terenów otwartych oraz w celu ich zabezpieczenia przed przestrzennie znaczącymi planami i działaniami, wymagający uwagi cel planowania przestrzennego Z 6.1 Obszar priorytetowy korytarz terenów otwartych został ustalony dla około 39% powierzchni regionu. Obszar priorytetowy korytarz terenów otwartych stanowi w planie regionalnym konkretyzację ustalonego w planie krajowym korytarza terenów otwartych z Krajowego Planu Rozwoju regionu stołecznego Berlina-Brandenburgii.

Jako cel planowania przestrzennego Z 7.1 wymagający rozważenia, ustalono 49 obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej, z zastrzeżeniem spełnienia celów użytkowych określonych w ustawie o celach użytkowania gruntów Brandenburgii (BbgFzG) z dnia 2 marca 2023 roku (Dziennik Ustaw i Rozporządzeń GVBl. I/23, [nr 3]).

Obszary priorytetowe dla wykorzystania energii wiatrowej obejmują około 2,22% powierzchni regionu planistycznego, przy czym inne istotne przestrzennie funkcje lub użytkowania, które nie są zgodne z wykorzystaniem energii wiatrowej, są wyłączone.

Zasada G 8.1 odnosi się do obszarów działań związanych z krajobrazem kulturowym w regionie w celu ochrony, projektowania i dalszego rozwoju krajobrazów kulturowych. Zasada G 8.2 identyfikuje krajobrazy kulturowe w regionie, które wykazują szczególną potrzebę działania między innymi ze względu na zmiany demograficzne, znaczącą zmianę wskutek przejścia na energię odnawialną i lokalizację w obszarze transgranicznym. Zasady te stanowią ramy dla przyszłego ogólnego rozwoju przestrzennego.

Postępowanie metodologiczne mające na celu ustalenie i ocenę prawdopodobnie znaczących oddziaływań na środowisko oparte jest na przedstawieniu i analizie obecnego stanu środowiska w regionie (inventaryzacja), jak również określeniu regionalnych celów środowiskowych (skala oceny). W tym celu wybierane są istotne dla oceny aspekty środowiskowe, które służą jako wskaźniki dla zachowania dóbr chronionych i regionalnych celów środowiskowych oraz mają znaczenie dla oceny istotności wpływu na środowisko. Istotność wynika z obiektywnie rozpatrywanego naukowo negatywnego wpływu w połączeniu ze społecznymi normami oceny, i zachodzi wtedy, gdy dobro chronione jest trwale narażone w swoim prawidłowym funkcjonowaniu. Na poziomie planowania regionalnego można to raczej opisać; rzeczywiste, wymierne oddziaływanie na środowisko można określić, uniknąć i zrekompensować dopiero na kolejnych poziomach planowania na podstawie konkretnych planów lokalnych.

W prognozie oddziaływania na środowisko do zintegrowanego planu regionalnego, zgodnie z ustawą o planowaniu regionalnym oraz o planowaniu wydobywania węgla brunatnego i rewitalizacji oraz dyrektywą 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny oddziaływania na środowisko niektórych planów i programów (Dyrektywy SOOŚ) sprawdzona została zgodność z celami ochrony narażonych obszarów SOO i OSO (obszarów Natura 2000), co ze względu na różne skutki prawne (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, ocena zgodności dla siedlisk fauny i flory) przedstawione zostało w odrębnej części raportu środowiskowego. Prezentacja i ocena opierają się na „Rozporządzeniu administracyjnym Ministerstwa Rozwoju Obszarów Wiejskich, Środowiska i Rolnictwa w sprawie stosowania §§ 32-36 federalnej ustawy o ochronie przyrody w Brandenburgii” z dnia 17 września 2019 roku (Abl. 19, [nr 43], s. 1149).

Wyniki udziału społeczeństwa i instytucji publicznych

Wprowadzenie

Pierwsze wyłożenie do publicznego wglądu zgodnie z § 9 ustęp 2 ustawy o planowaniu przestrzennym projektu zintegrowanego planu regionalnego 2022 (stan: uchwała 38. Zgromadzenia Regionalnego w dniu 22 czerwca 2022) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i odpowiednimi dokumentami dotyczącymi przedmiotowych obszarów odbyło się w okresie od 1 sierpnia 2022 roku do 4 października 2022 roku; termin składania uwag upłynął 11 października 2022 roku Uwagi otrzymane po terminie również zostały odnotowane i wzięte pod uwagę.

W ramach procesu konsultacji dotyczącego projektu planu na 2022 rok 242 organy publiczne zostały wezwane do zgłoszenia uwag do projektu planu. W ramach pierwszej publicznej wyłożenia otrzymano łącznie 475 uwag. Wśród uwag znalazło się 126 uwag od jednostek publicznych oraz 349 uwag od obywateli i firm prywatnych.

Drugie wyłożenie do publicznego wglądu zgodnie z § 9 ustęp 2 ustawy o planowaniu przestrzennym projektu zintegrowanego planu regionalnego 2023 (stan: uchwała 40. Zgromadzenia regionalnego w dniu 28 czerwca 2023) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i odpowiednimi dokumentami dotyczącymi przedmiotowych obszarów odbyło się w okresie od 31 lipca 2023 r. do 2 października 2023 r.; termin składania uwag upłynął 09 października 2023 r. Uwagi otrzymane po terminie również zostały odnotowane i wzięte pod uwagę.

W ramach procesu konsultacji dotyczącego projektu planu na 2023 rok również 242 organy publiczne zostały wezwane do zgłoszenia uwag do projektu planu. W ramach

publicznej wyłożenia otrzymano łącznie 320 uwag. Wśród uwag znalazło się 126 uwag od jednostek publicznych oraz 194 uwagi od obywateli i firm prywatnych.

Podczas gdy podmioty publiczne zgłaszały uwagi do wszystkich obszarów tematycznych zintegrowanego planu regionalnego, w tym prognozy oddziaływania na środowisko, uwagi obywateli i firm prywatnych koncentrowały się przede wszystkim na temacie energii odnawialnych, w szczególności na wyznaczeniu obszarów energii wiatrowej.

Lokalizacje aktywizacji gospodarczej

W projekcie z 2022 roku teren rozbudowy PCK w Schwedt nad Odrą został zdefiniowany jako gospodarczo-przemysłowy teren rezerwy zgodnie z Krajowym Planem Rozwoju regionu stołecznego Berlina-Brandenburgii jako cel planowania przestrzennego. W trakcie pierwszego procesu konsultacji miasto Schwedt poinformowało Regionalną Wspólnotę Planistyczną, że właściciel gruntu i władze lokalne starają się zagospodarować teren w najbliższej przyszłości (podjęto decyzję o sporządzeniu planu zabudowy). Celem jest zagospodarowanie tego obszaru na mniejszą skalę, tak aby nie był on już dostępny jako teren rezerwy na działalność gospodarczo-przemysłową w rozumieniu planowania regionalnego. W rezultacie oznaczenie zostało zmienione na obszar zastrzeżony dla działalności gospodarczej o znaczeniu regionalnym (VBGewerbe), który to kierunek jest wspierany przez miasto Schwedt. W efekcie nie było już możliwe wyznaczenie terenu rezerwowego na działalność gospodarczo-przemysłową w regionie Uckermark-Barnim zgodnie z celami planu krajowego.

W ramach konsultacji, w uwagach sugerowano zarówno rozszerzenie, jak i zmniejszenie granic obszaru zastrzeżonego dla działalności gospodarczej. Uwagi zostały sprawdzone pod kątem zgodności z kryteriami planów regionalnych określonymi w wytycznych Wspólnego Departamentu Planowania Krajowego Berlina i Brandenburgii, które plan regionalny określa dla każdego regionu, w tym zgodności z celem Z 5.2 Krajowego Planu Rozwoju w zakresie połączenia osadniczego. W rezultacie rozszerzono dwa obszary zastrzeżone dla działalności gospodarczej.

W przypadku kilku większych nowych potencjalnych lokalizacji działalności gospodarczej ustalono, że połączenie osadnicze zgodnie z celem 5.2 Krajowego Planu Rozwoju nie jest zapewnione lub należy je najpierw wykazać w ramach konkretyzacji planu zagospodarowania przestrzennego. Należy je najpierw poddać szczegółowej analizie i w razie potrzeby można je uwzględnić w planie jako jego uzupełnienie. Dalsze sugestie nie mogły zostać przyjęte, ponieważ nie osiągnięto minimalnego rozmiaru lub nie spełniono kryteriów połączenia transportowego. Nie stoi to jednak w sprzeczności z wyznaczeniem terenów działalności gospodarczej na poziomie gminnego zagospodarowania przestrzennego.

Ograniczenia na niewielką skalę wystąpiły na obrzeżach obszarów zarezerwowanych dla obszarów działalności gospodarczej o znaczeniu regionalnym, gdy uwaga odnosiła się do ograniczeń ekologicznych lub istniejących i planowanych napowietrznych linii energetycznych. W innych przypadkach nie było możliwe zastosowanie się do uwag dotyczących usunięcia lub ograniczenia, ponieważ na wyznaczonych terenach obszary działalności gospodarczej już istnieją lub są już przedstawione w planie zagospodarowania przestrzennego, wymagane zmiany mają zbyt małą skalę na poziomie planowania regionalnego lub wspomniane potencjalne konflikty można uwzględnić na poziomie planowania zagospodarowania przestrzennego.

W odniesieniu do potencjalnych lokalizacji produkcji wodoru, po zapoznaniu się z istniejącymi kryteriami, uwzględniono i uzupełniono dwie sugestie dotyczące nowych potencjalnych lokalizacji.

Wyrażono obawy, że poszczególne kryteria ustalenia są nieodpowiednie i że uniemożliwi to dalsze projekty wodorowe w innych miejscach. Do uzasadnienia dodano wyjaśnienie, że przypisanie funkcji nie stanowi wykluczenia dla innych lokalizacji.

Pojawiły się także obawy dotyczące dostępności wody. W odpowiedzi na te obawy można było stwierdzić, że dostępność wody można ocenić jedynie w późniejszym procesie planowania i zatwierdzania w oparciu o konkretne planowane ilości poboru, ponieważ na poziomie planowania regionalnego nie można określić wielkości instalacji do elektrolizy. Obecnie dostępny jest plan zaopatrzenia w wodę dla kraju związkowego Brandenburgii dotyczący gospodarki wodami podziemnymi, umożliwiającą ocenę dostępności.

Zabezpieczenie i wydobywanie surowców

Obszary priorytetowe wydobywania surowców

W ramach wyłożenia projektu 2022 zgłoszono propozycje dodatkowych ustaleń obszarowych, które mogłyby następnie zostać ujęte dla dwóch priorytetowych obszarów wydobywania surowców, biorąc pod uwagę wkład Brandenburskiego Krajowego Urzędu ds. Górnictwa, Geologii i Surowców (LBGR). Dalsze propozycje rozszerzenia nie mogły zostać zrealizowane ze względu na brak przesłanek i położenie w korytarzu terenów otwartych.

Pojawiły się obawy dotyczące użytkowania gruntów leśnych, lokalizacji na obszarach chronionych oraz negatywnego wpływu na ludzi i środowisko. W odpowiedzi na to można stwierdzić, że dla zdefiniowanych priorytetowych obszarów wydobywania surowców generalnie istnieją już szczegółowe opracowania z zakresu prawa górniczego lub wydobywczego dotyczące potencjalnie dotkniętych dóbr chronionych, które powstały w toku przeprowadzonych postępowań o wydanie zezwolenia. Pod względem przyrodniczym, duża część złóż surowców regionu zlokalizowana jest na terenach leśnych. Ponieważ wydobywanie surowca zwykle odbywa się etapami, a następnie następuje rekultywacja, nie należy spodziewać się całkowitego wylesienia ani ekstensywnego górniczego użytkowania terenu.

Wątpliwości budziła także lokalizacja obszarów priorytetowych dla wydobywania surowców w obrębie lub w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 oraz obszarów ochrony krajobrazu. W odpowiedzi na to można było stwierdzić, że specjalistyczne organy potwierdziły już badanie zgodności z obszarami Natura 2000 w ramach procesu wydawania zezwoleń na wydobywanie oraz że istniały już wyjątki od zakazów wynikających z przepisów o obszarach chronionych dla obszarów ochrony krajobrazu.

Obszary zastrzeżone dla wydobywania surowców

W opiniach pojawiły się sugestie dotyczące wyznaczenia kolejnych złóż surowca jako obszarów zastrzeżonych dla wydobywania surowca. Można było do pewnego stopnia zastosować się do nich, chociaż nie dokonano ustaleń, jeśli kolidowały z nimi gminne plany zagospodarowania przestrzennego.

Pojawiły się także sugestie, aby nie wyznaczać poszczególnych obszarów zastrzeżonych, gdyż zajmowałyby one duże obszary leśne, lokalne tereny rekreacyjne

lub obszary chronione, skutkowałyby ingerencją w bilans przyrodniczo-wodny, miałyby negatywny wpływ na turystykę, wiązałyby się z negatywnymi emisjami i mogłyby obniżyć wartość sąsiednich nieruchomości. Wykazano, że obszary zarezerwowane dla wydobycia surowców służą zabezpieczeniu znanych złóż surowców przed konfliktowymi, istotnymi przestrzennie zastosowaniami w perspektywie długoterminowej. Wskutek ustalenia nie dochodzi do powstania ani przygotowania żadnego prawa górniczego i wydobywczego. Zdefiniowany teren obszarów zastrzeżonych ułatwia kolejnym poziomom planowania uwzględnienie znanych złóż surowców w decyzjach dotyczących planowania i wyważania; obecna zmiana w wykorzystaniu nie jest z tym bezpośrednio związana.

Ponadto wskazano lokalizację niektórych obszarów zastrzeżonych na obszarach chronionych, a odpowiadające im ustalenia na obszarach chronionego krajobrazu zostały odrzucone z powodu sprzecznych przepisów. Nie można było zastosować się do tej oceny. Wskutek ustalenia obszarów rezerwowych dla wydobycia surowców nie dochodzi do powstania ani przygotowania żadnego prawa górniczego i wydobywczego, ani nie przewiduje się konieczności przeprowadzenia procedury wydania zgody na zwolnienie z zakazów wynikających z odpowiednich przepisów dotyczących obszarów chronionych. Wyznaczenie obszarów zastrzeżonych nie powoduje bezpośredniej zmiany sposobu użytkowania i tym samym naruszenia przepisów o obszarach chronionych. Obszary zastrzeżone nie kolidują z celami przepisów o obszarach chronionych zgodnie z ustaleniami Ministra Rozwoju Wsi, Środowiska i Rolnictwa w 2014 roku i nie wpływają na zawarte w nich zakazy, od tego czasu przepisy dotyczące obszarów chronionych nie uległy zmianie;

Turystyka

W trakcie procesu konsultacji zasugerowano zarówno rozszerzenie, jak i zmniejszenie obszaru zastrzeżonego dla turystyki. W wyniku rozważań uwzględniono sugestie dotyczące rozszerzenia na małą skalę w obszarach brzegowych tła obszaru i dodano odpowiednie obszary. Dalsze sugestie dotyczące rozbudowy na dużą skalę nie mogły zostać uwzględnione, ponieważ obszary te nie mają wystarczającej gęstości kryteriów zgodnie z uzasadnieniem dla obszaru zastrzeżonego. W uzasadnieniu wyjaśniono następnie, że obszary, o których mowa, stanowią centralne punkty turystyki noclegowej. W związku z licznymi obszarami uzupełniającymi zaproponowanymi dla strefy podmiejskiej Berlina, wprowadzono poprawkę do zasady tekstowej G 3.2, tak aby można było zastosować się do tej porady w części lub w odpowiedni sposób.

Uwagi dotyczące redukcji wprowadzono tam, gdzie zidentyfikowano konkretne konflikty użytkowania, np. z obszarami zastrzeżonymi na działalność gospodarczą lub obszarami ochrony przyrody na obrzeżach. Zastrzeżenia związane z nakładaniem się na małej powierzchni i zagrożeniami dla rozwoju obszarów miejskich lub celów ochrony przyrody nie zostały uwzględnione.

Można zauważyć, że obszar zastrzeżony dla turystyki charakteryzuje się priorytetowymi obszarami o dużej powierzchni dla turystyki noclegowej lub wzdłuż ponadregionalnych ścieżek rowerowych, w których można również znaleźć także wiele innych użytkowników. Oznacza to, że jest on ogólnie zgodny z innymi użytkowaniem (np. mieszkalnymi, działalnością gospodarczą, ochroną przyrody). Wyjaśnienie w tym zakresie zostało dodane do uzasadnienia. Na kolejnych poziomach planowania można dokonać rozróżnienia obszarów przeznaczonych do użytku turystycznego.

Zasada turystyki w strefie podmiejskiej Berlina została dostosowana tak, aby kwestie i

oddziaływania turystyki wycieczkowej i jednodniowej w całej strefie podmiejskiej Berlina miały szczególną wagę (nie tylko w obszarze zastrzeżonym dla turystyki). Stanowiło to odpowiedź na uwagi wskazujące na dodatkowe obszary istotne dla turystyki w pobliżu Berlina, które zostały przyjęte z aprobatą.

Ponadto zasugerowano zastosowanie zasady G 3.3 do długodystansowych ścieżek rowerowych i dróg wodnych. W uzasadnieniu wprowadzono uzupełnienia dotyczące strategii Brandenburgii w zakresie sportów wodnych oraz potrzeby koordynacji z sąsiednimi regionami.

Rozwój osiedli

Ze względu na uwagi dotyczące wyznaczenia dodatkowych obszarów zastrzeżonych pod osadnictwo, metodologia określania obszarów zastrzeżonych pod osadnictwo została nieznacznie skorygowana. W związku z tym zdefiniowano dodatkowe obszary w ośrodkach średniej wielkości, do których można dotrzeć transportem publicznym w ciągu 15 minut kilka razy dziennie.

Propozycje obszarów zostały sprawdzone pod kątem (dostosowanych) kryteriów i, jeśli kryteria wytycznych dla planów regionalnych i ich konkretyzacja w zintegrowanym planie regionalnym zostały spełnione, granice obszarów zostały rozszerzone.

Ograniczenia i dostosowania na małym obszarze zostały dokonane na podstawie uwag dotyczących obszarów ochrony wód i zagadnień związanych z ochroną zabytków. Nie dokonano żadnych ograniczeń w zakresie wykorzystania obszarów leśnych ani lokalizacji w rezerwacie biosfery Schorfheide-Chorin, ponieważ jest to uogólnione przedstawienie w skali planowania regionalnego, a określone obszary mogą być rozwijane na kolejnych poziomach planowania w miarę potrzeb i zgodnie z wszelkimi istniejącymi ograniczeniami prawnymi.

Przeanalizowano informacje na temat koncepcji rozwoju osi Pankow-Wandlitz i przedstawiono obszary badawcze koncepcji rozwoju osi. Jeszcze dalej idące postulaty wyznaczenia obszarów zastrzeżonych pod osadnictwo na tym obszarze nie zostały zrealizowane, ponieważ poza obszarami objętymi badaniem istnieją duże potencjały rozwoju wewnętrznego.

W odniesieniu do zasady G 4.2 dotyczącej budownictwa oszczędzającego grunty, do uzasadnienia dodano odniesienie do krajowej strategii zrównoważonego rozwoju i celu rządu federalnego w zakresie oszczędzania gruntów oraz usunięto fragment uzasadnienia dotyczący niższej gęstości orientacji odbiegającej od Krajowego Planu Rozwoju Regionu Stołecznego (LEPHR). Nie zastosowano się do zalecenia sformułowania ustalenia jako wiążącego celu planowania przestrzennego, gdyż w połączeniu z ustaleniami Krajowego Planu Rozwoju Regionu Stołecznego (LEPHR) można oczekiwać wystarczającego efektu kontroli. Dalsze ustalenia dotyczące adaptacji klimatycznej w planach zabudowy, takie jak infiltracja wody deszczowej, również nie zostały wprowadzone, ponieważ właściwszy do tego celu jest gminny poziom planowania.

Ruch drogowy i mobilność

Przedstawiono sugestie i uwagi dotyczące konkretnych ulepszeń, w szczególności oferty transportu publicznego i projektu sieci ścieżek rowerowych w regionie, chociaż żaden z nich nie jest przedmiotem zintegrowanego planu regionalnego. Uzupełnienia i wyjaśnienia zostały jednak wprowadzone w uzasadnieniach do zasad G 5.1

Kompleksowa mobilność i G 5.2 Połączenia transportowe o znaczeniu regionalnym, które odnoszą się do połączenia codziennej i rekreacyjnej mobilności rowerowej, połączeń ścieżek rowerowych z metropolią Berlina i dodatkowych połączeń transportowych, szczególnie w obszarze dzielnicy Brüssow.

Ponadto zgłoszono uwagi do mapy objaśniającej, czego efektem była korekta w odniesieniu do odgałęzienia głównej linii Heidekrautbahn oraz do zróżnicowanego przedstawienia istniejącej i jeszcze nieistniejącej infrastruktury. W celu zachowania ogólnej przejrzystości mapy nie zastosowano się do dalszych wskazówek, zgodnie z którymi wielkoskalowe połączenia transportowe w Krajowym Planie Rozwoju Regionu Stołecznego powinny być pokazane oddzielnie od połączeń uzupełnionych przez plan regionalny.

Zasada G 5.3 Punkty łączące została szczególnie pozytywnie przyjęta przez gminy. Propozycje zdefiniowania dalszych punktów łączących i dokładnego zlokalizowania wszystkich z nich nie mogły zostać zrealizowane, ponieważ przystanki nie spełniają kryteriów określonych w planie regionalnym i mogą być zlokalizowane dopiero na kolejnych poziomach planowania. W uzasadnieniu wskazano jednak, że możliwy jest rozwój kolejnych punktów łączących. Ponadto zastosowano się do wskazówek dotyczących zmiany nazw punktów łączących i tam, gdzie znajdowały się stacje kolejowe, dostosowano nazwy do nazw urzędowych.

Regionalny korytarz terenów otwartych

Oprócz zasadniczej zgody na konkretyzację w planie regionalnym korytarza terenów otwartych z planu krajowego i określenia obszaru priorytetowego dla korytarza terenów otwartych w regionie Uckermark-Barnim, pojawiły się uwagi o uzupełnianiu odnośnie wyjątków od planowania i środków w ruchu drogowym, kolejowym i żeglugowym, jeśli znajdują się one w obrębie korytarza terenów otwartych. Uwagi te zostały uwzględnione a uzasadnienie celu 6.1 Obszar priorytetowy korytarza terenów otwartych dostosowane. Nie było możliwe przesłanie informacji związanych z przedstawieniem konkretnych wymogów dotyczących wyjątków dla planów i środków o znaczeniu przestrzennym w ramach obszaru priorytetowego korytarza terenów otwartych, ponieważ podlegają one indywidualnej ocenie ze szczególnym uwzględnieniem minimalizacji zużycia gruntów i zachowania spójności otwartej przestrzeni na dużą skalę.

Ponadto respondenci wskazali, że nadmierne planowanie gruntów rolnych przez korytarz terenów otwartych powinno być ograniczone do minimum, że krajobraz kulturowy powinien pozostać możliwy do kształtowania i dostosowywania się do wymagań człowieka oraz że nie należy nakładać restrykcyjnych wymogów na metody produkcji rolnej. Uwagi zostały uwzględnione i wyjaśniono, że właściwe użytkowanie rolnicze i leśne prowadzone zgodnie z zasadami dobrej praktyki zawodowej, a także rybołówstwo i projekty na obszarach zewnętrznych, które są uprzywilejowane na mocy prawa budowlanego (§ 35 ustęp. 1 nr 1, 2, 6 niemieckiego kodeksu budowlanego) są zgodne z ustaleniem i podejściem wielofunkcyjnym. Budowa naziemnych systemów fotowoltaicznych i turbin wiatrowych na obszarze priorytetowym nie jest zgodna z celem, gdyż jako plany i działania o znaczeniu przestrzennym stoją w sprzeczności z ochroną wysokiej jakości przestrzeni otwartych przed wykorzystaniem pod budowę. W rezultacie spełnienie takich postulatów nie było możliwe.

Niektórzy respondenci zgłosili uwagę do obszarów w regionie, które mają wysoki poziom różnorodności biologicznej i gatunkowej i powinny zostać włączone do obszaru

priorytetowego korytarza terenów otwartych. W szczególności wspomniano również o niewielkich strukturach występujących w strefie podmiejskiej Berlina. Pojawiły się również sugestie dotyczące rozszerzenia na dużą skalę, w tym obszarów ochrony krajobrazu i obszarów ochrony ptaków. Nie mogły one zostać uwzględnione, ponieważ konkretyzacja korytarza terenów otwartych z planu regionalnego na poziomie regionalnym spowodowała dostosowania na obszarach peryferyjnych z uwzględnieniem ramy kryteriów z planu krajowego. Brak jest kompleksowych kryteriów podstawowych i dodatkowych dla proponowanych rozszerzeń lub struktury o małej skali nie mogą być przedstawione w skali planowania regionalnego.

Niewielka korekta powierzchni na obszarze peryferyjnym wynikała z uwagi do planu zabudowy związanego z projektem „Pole słoneczne Nechlin” w gminie Uckerland, która to uwaga została uwzględniona. Z uwzględnieniem nowych ogólnokrajowych regulacji ustawowych przyspieszających rozwój energetyki odnawialnej, na terenie stacji kolejowej Nechlin przeprowadzono lokalne dostosowanie granic obszaru priorytetowego korytarza terenów otwartych.

Ponadto zasugerowano, że oprócz wyznaczenia obszaru priorytetowego korytarza terenów otwartych konieczne jest dokonanie dalszych ustaleń w zakresie funkcji otwartej przestrzeni, w tym adaptacji do klimatu i bilansu wodnego krajobrazu. W metodologii należy również uwzględnić suche wrzosowiska. Sugestie te zostały uwzględnione w takim zakresie, w jakim powiaty Uckermark i Barnim zleciły w 2021 roku sporządzenie ekspertyzy na temat "Analiza i ocena specyficznych dla regionu danych dotyczących bilansu wodnego krajobrazu regionu planistycznego Uckermark-Barnim", a tym samym udostępniono gminom przekrojowy i specyficzny dla danego obszaru katalog środków do przyjęcia w planie przestrzennym.

Sugestie dotyczące zdefiniowania monofunkcyjnych wyznaczników dla ochrony przyrody, lasów i rolnictwa oraz włączenia obszarów z deficytami funkcjonalnymi nie mogły zostać zrealizowane, ponieważ wielofunkcyjność została zdefiniowana jako cel planowania przestrzennego przez korytarz terenów otwartych w planie krajowym, w tym wysokiej jakości obszary otwartej przestrzeni.

Jeśli chodzi o uwagę o uwzględnienie zabytków archeologicznych w obszarze priorytetowym korytarza terenów otwartych, możliwe było wykazanie, że wykluczenie planów i środków o znaczeniu przestrzennym chroni korytarz terenów otwartych przed wykorzystaniem do zabudowy, a zatem ustalenie nie powoduje uszczerbku dla zabytków glebowych.

Energje odnawialne

Nowe ustawodawstwo federalne wyznacza wiążące cele obszarowe w zakresie wykorzystania energii wiatrowej dla kraju związkowego Brandenburgia (1,8% do końca 2027 roku, 2,2% do końca 2032 roku). Zamiast obszarów przydatności z funkcją wykluczenia zaplanowano teraz obszary priorytetowe bez funkcji wykluczenia. Wiążące cele obszarowe eliminują także potrzebę określenia istotnej przestrzeni, a tym samym rozróżnienia pomiędzy twardymi i miękkimi kryteriami tabu oraz kryteriami restrykcyjnymi. Metodologia została zatem zmieniona w taki sposób, że obszary będą wytyczane na podstawie kryteriów pozytywnych, kryteriów negatywnych i kryteriów oceny potencjalnych obszarów pod kątem jakości obszarów energii wiatrowej "obszarów rotor-out".

Zgodnie z § 2 ustawy o odnawialnych źródłach energii energia wiatrowa jest aktualnie definiowana jako nadrzędne zagadnienie społeczne. Aspekt ten znajduje

odzwierciedlenie na poziomie wydawania zezwoleń w wyważaniu potencjalnie sprzecznych interesów, takich jak ochrona zabytków, leśnictwo krajowe i radar meteorologiczny. Podejście do ochrony gatunków również zostało dostosowane do nowych przepisów. Obecnie obowiązują jednolite federalne wytyczne dotyczące gatunków zagrożonych kolizją z trzema strefami (bliski zasięg, centralny obszar oceny, rozszerzony obszar oceny). Przy planowaniu regionalnym wzięto także pod uwagę rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej w procesie zatwierdzania turbin wiatrowych (AGW-Erlass) w zakresie dotyczącym gatunków ptaków wrażliwych na zakłócenia kraju związkowego Brandenburgii oraz odpowiednie zalecenia Ministerstwa Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu.

Zgodnie z brandenburską ustawą o odległości od turbin wiatrowych (BbgWEA AbG) zachowano zapobiegawczą odległość 1000 m od lokalnych lokalizacji oraz od legalnie zbudowanych budynków mieszkalnych na obszarach objętych planami zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na przepisy dotyczące repoweringu zawarte w § 249 kodeksu budowlanego (BauGB) zgodnie z § 16b federalnej ustawy o ochronie przed immisjami (BImSchG), projekty repoweringu są możliwe także poza wyznaczonymi obszarami priorytetowymi dla wykorzystania energii wiatrowej. Z tego powodu elektrownie wiatrowe zlokalizowane w odległości 800 - 1000 m od rozdrobnionych osiedli i pojedynczych gospodarstw, tam gdzie było to możliwe, zostały wkomponowane w scenerię okolicy.

W ramach wyłożenia projektu na rok 2022 różne organizacje interesu publicznego wskazywały na potrzebę zachowania odległości od infrastruktury liniowej. Zastosowano się do tych zaleceń, ponieważ budowa turbin wiatrowych jest tu prawnie zabroniona, a ponadto występują inne strefy, gdzie zabudowa jest zakazana. W zakresie, w jakim dało się je przedstawić w skali 1:100 000, uwzględniono je w planie i skorygowano granice obszarów energetyki wiatrowej. Związana z tym redukcja niektórych obszarów oznaczała konieczność wyznaczenia kolejnych potencjalnych obszarów dla osiągnięcia celu obszarowego w celu opracowania zarysu obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej w projekcie z roku 2023. Dotyczy to obszarów priorytetowych Lichterfelde, Göritz i Lüdersdorf, a także rozszerzenia obszaru energii wiatrowej Prenden.

Wielu prywatnych respondentów przedstawiło ogólne uwagi na temat transformacji energetycznej, a także skrytykowało rozwój energetyki wiatrowej.

Uwagi te nie mogły zostać uwzględnione, ponieważ nie odnoszą się do przedmiotu zintegrowanego planu regionalnego. Wyjaśniono, że zintegrowany plan regionalny pełni jedynie funkcję łączenia wykorzystania energii wiatrowej w niektórych miejscach w celu pozbawienia jej uprzywilejowania na pozostałym obszarze po osiągnięciu celów obszarowych. Zdefiniowane obszary priorytetowe dla wykorzystania energii wiatrowej zawsze stanowią kompromis, ponieważ w regionie planowania nie ma obszarów całkowicie wolnych od konfliktów.

Dotknięte gminy często domagały się ograniczenia lub wyeliminowania przepisów obowiązujących na ich terenie ze względu na ogólne obciążenie, negatywne oddziaływanie na krajobraz i turystykę. Zazwyczaj nie można było uwzględnić tych uwag, ponieważ konieczne było osiągnięcie ustawowo określonych celów obszarowych, odpowiednie obszary o niskim poziomie konfliktu w regionie są ograniczone ze względu na istniejącą strukturę osadniczą i wysoki odsetek obszarów chronionych, a równomierne rozmieszczenie obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej w regionie nie jest możliwe ze względu na bardzo

różne cechy przyrodnicze regionów częściowych.

Z drugiej strony, prywatne firmy i właściciele gruntów wnioskowali o liczne rozszerzenia i dodanie nowych obszarów do obszarów priorytetowych. Respondenci sugerowali odgrodzenia w pobliżu występowania gatunków ptaków zagrożonych kolizją i wyznaczenie kolejnych obszarów priorytetowych na obszarach chronionego krajobrazu. Z reguły nie stosowano się do tych sugestii i wyjaśniono, że zalecenia Ministerstwa Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu były brane pod uwagę przy określaniu obszaru i że centralne obszary oceny dla gatunków ptaków zagrożonych kolizją i peryferyjne obszary obszarów ochrony krajobrazu były nadplanowane tylko w wyjątkowych przypadkach, głównie w przypadku istniejących turbin wiatrowych, które są w trakcie procesu zatwierdzania. Wskazano, że nie jest konieczne wykorzystanie wszystkich możliwych obszarów zgodnie z § 249 ustęp 6 zdanie 2 kodeksu budowlanego (BauGB), ponieważ nie ma znaczenia dla skuteczności prawnej planu „czy i które inne obszary na obszarze planowania nadają się do wyznaczenia obszarów energii wiatrowej”. Niezależnie od obszaru określonego w regionalnym planie pod wykorzystanie energii wiatrowej, gminy mogą swobodnie definiować dodatkowe obszary w ramach gminnego planowania przestrzennego.

Uwagi dotyczące zastrzeżeń awifaunistycznych zgłoszone w procesie konsultacji zostały częściowo uwzględnione i na przykład obszar „Groß Dölln” został wykreślony, a obszary priorytetowe Hohengüstow i Bandelow zostały znacznie zmniejszone. W pozostałych przypadkach nie można było zastosować się do uwag, gdyż prawidłowo wzięto pod uwagę wyżej wymienione wymogi ochrony gatunkowej albo uwag nie udało się odpowiednio określić przestrzennie lub były to jedynie przypadki podejrzane.

Wykorzystanie obszarów leśnych było również często krytykowane, a niższy organ leśny wyraził poważne zastrzeżenia dotyczące braku kompensacji obszarów leśnych spełniających określone funkcje leśne. Zastrzeżenia nie zostały uwzględnione. Stwierdzono, że nadplanowane zostały jedynie lasy użytkowane w leśnictwie, które w mniejszym stopniu zasługiwały na ochronę. W celu zapewnienia rzeczowej dyskusji, Regionalna Wspólnota Planistyczna dokonała zatem zróżnicowanej oceny obszarów leśnych i ich funkcji pod kątem przydatności do wykorzystania energii wiatrowej i w efekcie uwzględniła poszczególne obszary leśne. Rozporządzenie opublikowane 25 października 2023 roku przez Ministerstwo Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu w sprawie uwzględnienia § 2 ustawy o odnawialnych źródłach energii przy podejmowaniu decyzji o przekształceniu lasów zgodnie z § 8 ustawy o lasach państwowych (LWaldG) zasadniczo potwierdza zastosowaną w tym kontekście metodologię.

[Współpraca regionalna](#)

Część respondentów wyraziła zgodę na przedstawienie tematu krajobrazów kulturowych i obszarów ich działania w zintegrowanym planie regionalnym, w szczególności na zaklasyfikowanie Barnimer Feldmark w strefie podmiejskiej Berlina i Norduckermark jako krajobrazów kulturowych wymagających szczególnych działań.

Pojawiły się uwagi, że dla lepszego zrozumienia należy udostępnić uzasadnienie zasad G 8.1 i G 8.2 oraz doprecyzować uzasadnienie w zakresie metodologii, wyprowadzenia i prezentacji obszarów działania krajobrazu kulturowego wymagających szczególnych działań. W następstwie tego uzasadnienie zostało zrestrukturyzowane i zrewidowane.

Z sąsiedniego regionu przyszła sugestia, aby włączyć krajobraz kulturowy o znaczeniu

kulturowo-historycznym „Oderbruch”, który można częściowo zidentyfikować w regionie Uckermark-Barnim, jako obszar działań w zakresie krajobrazu kulturowego. W związku z tym w uzasadnieniu i na ilustracji mapy dodano część Oderbruch w regionie jako krajobraz kulturowy. Sugestia dotycząca przedstawienia obszarów działań w zakresie krajobrazu kulturowego na mapie ustaleń nie została zastosowana, ponieważ prezentacja skutkuje niepożądanym ostrym odgraniczeniem i przyporządkowaniem, chociaż ma to jedynie na celu zapewnienie przybliżonego zaszeregowania w formie przeglądu.

Pojawiły się sugestie, aby zaklasyfikować rezerwat biosfery Schorfheide-Chorin i park przyrody jako obszary krajobrazu kulturowego wymagające szczególnego działania. Sugestie nie zostały zrealizowane, ponieważ zasada 4.1 Krajowego Planu Rozwoju Regionu Stołecznego Berlina-Brandenburgii ma na celu m.in. identyfikację i rozwój obszarów działania w zakresie krajobrazu kulturowego, które stwarzają między innymi szczególnie poważne problemy i wymagania ochronne, wykazując m.in. wyraźne zmiany wynikające z silnych zmian strukturalnych i/lub intensywnego użytkowania gruntów poprzez wytwarzanie energii odnawialnej, wyraźne tendencje do rozrostu miast oraz wzrostu lub spadku liczby ludności lub których przyrodnicze i osadnicze cechy przestrzenne występują ponad granicami krajowymi i federalnymi. W przypadku regionu Uckermark-Barnim krajobrazy kulturowe Norduckermark, Finowtal, Barnimer Feldmark i Unteres Odertal uznano za obszary wymagające szczególnego działania, ponieważ są one szczególnie dotknięte zmianami strukturalnymi i spadkiem liczby ludności na obszarach wiejskich, zwiększonym rozwojem osadnictwa w pobliżu metropolii oraz transformacją energetyczną wraz ze zwiększonym użytkowaniem gruntów i zmianami krajobrazu.

W jednej z opinii wyrażono obawę, że zasada obszarów działania związanych z krajobrazem kulturowym spowoduje, że Norduckermark przekształci się w obszar krajobrazu produkcji energii. Uwaga ta nie została uwzględniona. W odpowiedzi na to zastrzeżenie w uzasadnieniu wyjaśniono, że obszar działania krajobrazu kulturowego Norduckermark przeszedł gwałtowne zmiany w odniesieniu do krajobrazu kulturowego w ostatnich dziesięcioleciach i dlatego istnieje szczególna potrzeba działania ze względu na transformację krajobrazu kulturowego, która już miała miejsce. Nie ma zobowiązania do przekształcenia tego obszaru częściowego, jest to jedynie kwestia aktywnego kształtowania krajobrazu kulturowego poprzez nowe kreatywne sposoby myślenia, modele i perspektywy, a także promowanie regionalnych podmiotów i wzmacnianie ich współpracy.

[Mapa ustaleń](#)

Niewiele opinii odnosiło się do mapy ustaleń z jej prezentacjami. Zasugerowano, aby na mapie ustaleń przedstawić granice gmin oraz strukturę przestrzenną z rzeczowego częściowego planu regionalnego „Struktura przestrzenna i podstawowe priorytety funkcjonalne”.

Sugestie te zostały uwzględnione w takim stopniu, że granice gmin zostały włączone do mapy ustaleń w celach informacyjnych, a definicja struktury przestrzennej regionu Uckermark-Barnim z prawnie obowiązującego rzeczowego częściowego planu regionalnego została przedstawiona w celach informacyjnych na mapie uzupełniającej (winiecie) mapy ustaleń dotyczącej połączeń transportowych i punktów łączących.

Uwzględnienie kwestii środowiskowych w zintegrowanym planie regionalnym na podstawie wyników udziału społeczeństwa i organów

Dobro chronione: człowiek/zdrowie ludzkie

Ochrona zdrowia i dobrego samopoczucia przed szkodliwym oddziaływaniem na środowisko jest priorytetowym celem środowiskowym. Należy przy tym zapobiegać zagrożeniom dla zdrowia i uciążliwościom, które mogą mieć wpływ na integralność fizyczną. Dla zachowania dobrego samopoczucia ludzi kluczową rolę odgrywa środowisko, w którym mieszkają i żyją. Należą do nich spokój, odpoczynek, unikanie nadmiernej stymulacji i swoboda przemieszczania się w otaczającym krajobrazie, zwłaszcza w bliskim otoczeniu ich miejsca zamieszkania.

W celu uniknięcia znaczących negatywnych oddziaływań na ludzi, ich zdrowie oraz na obszary osadnicze i obszary o szczególnym znaczeniu dla użytkowania rekreacyjnego, w procesie planowania uwzględniono różne kryteria, takie jak lasy z funkcją użytkowania rekreacyjnego poziom 1 opracowania kartograficznego dla funkcji lasu, obszary ochrony krajobrazu i narodowe krajobrazy przyrodnicze. W szczególności dla priorytetowych obszarów wykorzystania energii wiatrowej oraz priorytetowych i zastrzeżonych obszarów wydobywania surowca wdrożono zwiększone odległości zapobiegawcze od terenów lokalnych lub terenów zabudowanych i mieszanych w prawnie obowiązujących planach zabudowy, domów jednorodzinnych i rozdrobionych osiedli, zgodnie z podstawą prawną (ustawa o odległości od elektrowni wiatrowych w Brandenburgii, instrukcje techniczne dotyczące ochrony przed hałasem (niem. TA Lärm)). Zwiększone okresy zapobiegawcze uwzględniają postulaty polityczne w regionie dotyczące szczególnej ochrony zdrowia ludzkiego. W zakresie ochrony ludzi nie sporządzono żadnych planów na wyznaczonych terenach zalewowych lub obszarach zagrożonych powodzią.

Ponadto w zintegrowanym planie regionalnym określono obszar priorytetowy dla korytarza terenów otwartych i obszar zastrzeżony pod turystykę w celu ochrony i rozwoju terenów rekreacyjnych i obszarów o znaczeniu turystycznym. W regionie Uckermark-Barnim obszar priorytetowy korytarza terenów otwartych obejmuje w szczególności obszar ok. 39% powierzchni regionu i nie obejmuje planów i działań o znaczeniu przestrzennym, takich jak obszary priorytetowe dla wykorzystania energii wiatrowej, obszary priorytetowe i zastrzeżone pod wydobywanie surowców oraz obszary zastrzeżone pod przemysł i osadnictwo.

Wraz z wyznaczeniem obszarów zastrzeżonych pod obszary pod aktywizację gospodarczą o znaczeniu regionalnym, potencjalnych lokalizacji dla produkcji wodoru i obszarów zastrzeżonych pod osadnictwo, rozwijane są obszary, które charakteryzują się szczególnymi czynnikami lokalizacyjnymi, dostępnością i istniejącymi użytkowaniem. W rezultacie można spodziewać się pozytywnych skutków dla człowieka jako dobra chronionego pod względem wzmocnienia siły gospodarczej i konkurencyjności, szczególnie korzystnej lokalizacji w stosunku do zaopatrzenia i infrastruktury oraz zmniejszenia tendencji do migracji, przy jednoczesnym zmniejszeniu odległości między potencjalnymi lokalizacjami mieszkalnymi i miejscami pracy.

Zastrzeżenia dotyczące priorytetowych obszarów wykorzystania energii wiatrowej podczas procesu konsultacji były wyrażane głównie przez osoby prywatne w odniesieniu do znacznego negatywnego wpływu turbin wiatrowych na człowieka z powodu hałasu, infradźwięków, cieni i migających świateł. W odpowiedzi na to

zastrzeżenie wyjaśniono, że w celu ochrony ludzi i ich zdrowia zgromadzenie regionalne określiło negatywne kryterium „zwiększonej zapobiegawczej odległości wynoszącej 1000 metrów od obszarów zabudowanych i prawnie wiążących planów zagospodarowania przestrzennego z wyznaczeniem obszarów mieszkalnych i wielofunkcyjnych, a także obszarów uzdrowiskowych i klinicznych” dla wyznaczania obszarów energii wiatrowej.

Odległość 1000 metrów zapewni ochronę ludzi nawet w przypadku większych instalacji w przyszłości. W wyniku szeroko zakrojonych zmian w prawie federalnym i związanego z tym specjalnego statusu repoweringu do 31 grudnia 2030 roku zgodnie z § 249 ustęp 3 kodeksu budowlanego (BauGB), turbiny wiatrowe znajdujące się w odległości od 800 do 1000 m od rozdrobionych osiedli i pojedynczych gospodarstw rolnych zostały w miarę możliwości wkomponowane w otoczenie.

Ponadto wykazano, że negatywny wpływ turbin wiatrowych na środowisko, w szczególności na ludzi i ich zdrowie, musi być brany pod uwagę w kontekście procedury wydawania zezwoleń związanych z instalacją zgodnie z federalną ustawą o kontroli przed immisjami. Do budowy turbin wiatrowych wymagane jest pozwolenie na kontrolę immisji zgodnie z § 4 federalnej ustawy o ochronie przed immisjami. W tym celu systemy muszą zapewniać zgodność z emisją hałasu zgodnie z techniczną instrukcją ochrony przed hałasem (TA-Lärm), chociaż nie ma innych wymagań dotyczących infradźwięków. Jeśli nie jest to możliwe, wydanie zezwolenia jest wykluczone. Badania przeprowadzone w ramach procedur wydawania zezwoleń wykazały jednak, że przy zastosowaniu odpowiednich środków zapobiegawczych i łagodzących, turbiny wiatrowe mogą być również wznoszone w odległości 800 m lub większej od obszarów mieszkalnych. W celu określenia minimalnych odległości od budynków mieszkalnych przygotowano ekspertyzę prognoz immisji hałasu w oparciu o lokalizację referencyjną. W rezultacie można było wyznaczyć absolutnie niezbędne odległości do 530 m. Wyniki badań i procedur wydawania zezwoleń zostały uwzględnione w ocenie oddziaływania na środowisko.

Ministerstwo Spraw Społecznych, Zdrowia, Integracji i Ochrony Konsumentów zaleciło zachowanie odległości 1000 metrów od terenów mieszkalnych podczas modernizacji turbin wiatrowych, rozszerzenie strefy ochronnej dla wszystkich obszarów priorytetowych dla wydobywania surowców do 300 metrów oraz zwiększenie zapobiegawczej odległości między potencjalnymi miejscami produkcji wodoru a obszarami mieszkalnymi do 1000 metrów. Zalecenia nie mogły zostać zrealizowane, ponieważ w planie regionalnym wyznaczane są jedynie obszary do określonych celów i nie są realizowane żadne konkretne projekty. Negatywny wpływ poszczególnych turbin wiatrowych na ludzi jest badany w ramach procedur wydawania zezwoleń i planowania przestrzennego, a odpowiednie odległości są określane i definiowane na podstawie ekspertyz dotyczących poszczególnych projektów i lokalizacji.

Dobro chronione zwierzęta, rośliny i bioróżnorodność

Zgodnie z m.in. federalną ustawą o ochronie przyrody (BNatSchG) i brandenburską ustawą o ochronie przyrody (BbgNatSchAG), między innymi ochrona przyrody i krajobrazu pod względem różnorodności biologicznej, efektywności i funkcjonowania gospodarki naturalnej oraz zdolności do regeneracji, zrównoważonej użyteczności dóbr naturalnych, ochrony siedlisk i zbiorowisk dziko żyjących gatunków zwierząt i roślin, zachowania wielkopowierzchniowych obszarów krajobrazowych i struktur sieciowych biotopów stanowi nadrzędny cel środowiskowy.

Aby uniknąć znaczącego negatywnego wpływu na ważne siedliska, obszary chronione, chronione gatunki zwierząt i roślin, podatne na kolizje i wrażliwe na zakłócenia gatunki ptaków i nietoperzy oraz różnorodność biologiczną w regionie, w procesie planowania zdefiniowano różne kryteria, które uniemożliwiają wyznaczanie planów lub muszą zostać poddane dokładniejszej analizie pod kątem wykorzystania. Park Narodowy Doliny Dolnej Odry, obszary ochrony przyrody, chronione elementy krajobrazu, większe naturalne wody powierzchniowe i obszary leśne chronione na mocy § 12 ustawy o lasach państwowych (LWaldG) zostały w ten sposób zwolnione z ustaleń planistycznych dotyczących rozwoju działalności gospodarczej i osadnictwa, zabezpieczenia i wydobycia surowców oraz wytwarzania energii odnawialnej.

Obszary Natura 2000, parki przyrody, obszary ochrony krajobrazu, obszary leśne o znaczeniu regionalnym zgodnie z opracowaniem kartograficznym dla funkcji lasu kraju związkowego Brandenburgia oraz kwestie ochrony gatunków zostały uwzględnione jako kryteria oceny potencjalnych obszarów dla wyżej wymienionych ustaleń planistycznych.

Obszar priorytetowy korytarza terenów otwartych zabezpiecza i chroni wielkoskalową sieć obszarów przed nadmierną zabudową i fragmentacją na około 39% powierzchni regionu, które to obszary mają ogromne znaczenie między innymi dla sieci biotopów i różnorodności biologicznej. Obszar priorytetowy korytarza terenów otwartych nie obejmuje planów i środków o znaczeniu przestrzennym, takich jak obszary priorytetowe dla wykorzystania energii wiatrowej, obszary priorytetowe i zastrzeżone pod wydobycie surowców oraz obszary zastrzeżone dla przemysłu i osadnictwa.

W celu ochrony zagrożonych, podatnych na kolizje i wrażliwych na zakłócenia gatunków ptaków i ich głównych siedlisk, odpowiednie gatunki zostały uwzględnione w planowaniu obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej zgodnie z § 45b załącznik 1 do federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG) i rozporządzeniem w sprawie stosowania § 45b do 45d federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG), w tym zaleceń dotyczących planowania regionalnego Ministerstwa Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu. Zalecenia ministerstwa w kontekście wyznaczania w planie regionalnym obszarów energii wiatrowej polegają na wyłączeniu bezpośredniego sąsiedztwa gatunków ptaków zagrożonych kolizją z nowych ustaleń i tylko w wyjątkowych przypadkach nadplanowanie centralnego obszaru oceny gatunków zagrożonych kolizją i wrażliwych na zakłócenia. Zalecenie to nie ma zastosowania do obszarów już zabudowanych turbinami wiatrowymi lub tam, gdzie takie turbiny zostały już zatwierdzone. Ocena konfliktu powinna być przeprowadzona w ścisłej współpracy z Państwowym Urzędem Ochrony Środowiska. Zalecenia te zostały zastosowane przy planowaniu mapy obszaru dla obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej, dzięki czemu na poziomie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w porozumieniu z wyspecjalizowanymi organami, przeprowadzono analizę ochrony gatunkowej odpowiednią do skali. Oznacza to, że obszary priorytetowe dla wykorzystania energii wiatrowej znajdują się poza centralnymi obszarami oceny dla gatunków ptaków narażonych na kolizje i wrażliwych na zakłócenia, a jednocześnie całkowicie poza miejscami noclegowania i odpoczynku ptaków wędrownych i odpoczywających oraz ptactwa wodnego, w tym powiązanymi centralnymi obszarami oceny.

W odniesieniu do ochrony populacji nietoperzy i ich ryzyka kolizji z turbinami wiatrowymi, praktyka udzielania zezwoleń w ostatnich latach wykazała, że konflikty na mocy prawa ochrony gatunków można znacznie ograniczyć w określonych

lokalizacjach poprzez odpowiednie środki zapobiegawcze, takie jak regulowane czasy wyłączenia. Zalecenie Ministerstwa Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu dotyczące wyznaczania obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej stanowi zatem, że nietoperze nie muszą być brane pod uwagę na poziomie planowania regionalnego, ponieważ wymogi wynikające z prawa ochrony gatunków mogą być spełnione w ramach procedur wydawania zezwoleń.

Zastrzeżenia dotyczące ochrony przyrody i gatunków zgłoszone podczas procesu udziału społeczeństwa i organów dotyczyły przede wszystkim ustaleń planistycznych dla obszarów energii wiatrowej i obszarów wydobywania surowców.

Pojawiły się zastrzeżenia, że zniszczenia środowiska związane z budową i eksploatacją turbin wiatrowych nie zostały prawidłowo przedstawione w prognozie oddziaływania na środowisko, ponieważ wpływ na ptaki i nietoperze jest bardzo duży. W odpowiedzi na te zastrzeżenia wyjaśniono, że federalne i krajowe wymogi prawne dotyczące ochrony awifauny zostały wzięte pod uwagę przy planowaniu obszarów energii wiatrowej. Ocena wpływu na gatunki ptaków zagrożone kolizją lub wrażliwe na zakłócenia w odniesieniu do planowania obszarów energii wiatrowej została przeprowadzona w porozumieniu z wyspecjalizowanymi organami na podstawie aktualnych danych Państwowego Urzędu Ochrony Środowiska. Uwzględnienie odpowiednich obszarów ochrony lub zbliżenia i obszarów oceny narażonych gatunków ptaków stanowi zasadniczą podstawę oceny znaczenia oddziaływania. Wszystkie istotne kwestie związane z ochroną gatunków zostały uwzględnione w ścisłym porozumieniu z Urzędem Środowiska Brandenburgii.

Na obszarach priorytetowych wykorzystania energii wiatrowej nie stwierdzono żadnych istotnych negatywnych skutków dla awifauny. Ponadto oceny projektów badawczych i badań nad turbinami wiatrowymi wykazały, że konflikty z gatunkami nietoperzy mogą być ograniczone pod względem przestrzeni i czasu, a znaczące negatywne skutki można zminimalizować poprzez środki unikania, takie jak czas wyłączenia w ramach procesu wydawania zezwoleń. Planowanie i ocena oddziaływania na środowisko są zatem zgodne z aktualnymi zaleceniami Ministerstwa Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu, jak opisano powyżej.

Wyznaczenie ustaleń planistycznych na obszarach leśnych było przyczyną licznych zastrzeżeń. Obawiano się wylesienia na dużą skalę, a co za tym idzie utraty gatunków i siedlisk. W szczególności wymieniano duże oddziaływania na populacje nietoperzy i zwiększone zagrożenie pożarowe w lasach. Jednocześnie las był uważany za cenny przyrodniczo jako otwarty obszar lądowy ze względu na to, że oczekuje się tutaj strat drzewostanu z jego funkcją klimatyczną. Ponadto las był zawsze utożsamiany z naturalnymi terenami rekreacyjnymi i krajobrazowymi funkcjami kształtującymi krajobraz.

W celu właściwego omówienia Regionalna Wspólnota Planistyczna dokonała zróżnicowanej oceny gruntów leśnych i ich funkcji pod względem ich przydatności do ustaleń planistycznych i w rezultacie nadplanowała pojedyncze tereny leśne. Podstawą tej oceny jest dokumentacja kartograficzna funkcji lasów Krajowego Zakładu Leśnego w Forst, która obejmuje funkcje ochronne, rekreacyjne i użytkowe kraju związkowego Brandenburgii dla lasów. Ustalaniem funkcji lasów zajmują się Zarządy Lasów na podstawie krajowej ustawy o lasach. Dokumentacja kartograficzna funkcji lasów stanowi tym samym kompleksową bazę techniczną dla oceny obszarów leśnych pod kątem funkcji ochronnych społecznych, rekreacyjnych i użytkowych. Ustalenia planistyczne wykraczają poza wysokiej jakości, zbliżone do naturalnych obszary leśne

o specjalnych funkcjach.

Ponadto zasugerowano, aby w prognozie oddziaływania na środowisko przedstawić podsumowanie bilansu planowanych obszarów leśnych i zadrzewionych, aby pogłębić analizę wykorzystania lasów w ustaleniach, a tym samym oddać sprawiedliwość znaczeniu lasu i jego funkcjom. Jednocześnie należy wyznaczyć obszary kompensacyjne pod przekształcenie lasu. Sugestia ta została częściowo uwzględniona, a do prognozy oddziaływania na środowisko dodano przybliżoną ocenę wykorzystania obszarów leśnych i zadrzewionych. Nadplanowana powierzchnia leśna, w tym obszary zarezerwowane dla wydobycia surowców, które służą jedynie zabezpieczeniu złóż surowców i nie powodują bezpośredniej zmiany użytkowania, wynosi około 2,4% powierzchni leśnej regionu Uckermark-Barnim. Można było oszacować, że nie należy spodziewać się znaczących negatywnych oddziaływań na funkcjonalność obszarów leśnych, w tym ich funkcje klimatyczne, ze względu na stosunkowo niewielki obszar ingerencji i możliwe środki kompensacyjne w późniejszych procedurach planistycznych i wydawania zezwoleń. Można było wykazać, że dodatkowe wykorzystanie wcześniej niezagospodarowanych lub tylko nieznacznie zagospodarowanych obszarów miało miejsce poza wrażliwymi obszarami ochrony przyrody, gatunków i krajobrazu. W szczególności ustalenia dotyczące rozwoju działalności gospodarczej i osadnictwa stanowią tak zwane planowanie podaży jako zasady planowania przestrzennego. Na poziomie planowania regionalnego nie da się przewidzieć ewentualnej realizacji, uwzględniającej szczegółowe parametry planowania. W prognozie oddziaływania na środowisko można dokonać jedynie przybliżonych rozważań na temat wykorzystania obszarów zadrzewionych i leśnych. Wyznaczanie obszarów kompensacyjnych w związku z przekształceniem lasów nie leży w gestii planowania regionalnego, lecz raczej późniejszego poziomu planowania.

W odniesieniu do wyznaczania planów na obszarach chronionego krajobrazu przeprowadzono dogłębną analizę na podstawie uwag zgłoszonych przez wyspecjalizowane organy, w szczególności podczas aktualizacji zintegrowanego planu regionalnego i oceny oddziaływania na środowisko w celu rozwiązania konfliktów.

Siedemnaście obszarów zastrzeżonych dla osadnictwa znajduje się w rezerwacie biosfery Schorfheide-Chorin, obszarach ochrony krajobrazu Wandlitz-Biesenthal-Prendener Seengebiet i Templiner Seenkreuz. Obszar ten charakteryzuje się istniejącymi osiedlami i infrastrukturą. Niektóre konflikty z rozporządzeniem w sprawie obszarów chronionych zostały częściowo przeanalizowane i zminimalizowane w procesie planowania przestrzennego. W kontekście potencjalnej zabudowy można uniknąć znaczących negatywnych skutków dla obszarów chronionych i zminimalizować je w późniejszym procesie planowania i wydawania zezwoleń. Ze względu na istniejące wcześniej warunki, zgodność z celami ochrony wydaje się zasadniczo możliwa po uzyskaniu zgody właściwego organu, natomiast ustalenie planistyczne w żaden sposób nie przewiduje udzielenia zgody na plany przestrzenne.

Jedenaście priorytetowych obszarów wydobycia surowców znajduje się na terenie Rezerwatu Biosfery Schorfheide-Chorin, Pojezierza Wandlitz-Biesenthal-Prenden, Regionu Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry i Pojezierza Norduckermark. Ustalenia planistyczne zostały dokonane, ponieważ większość tych obszarów jest już eksploatowana lub sąsiaduje z potencjalnymi obszarami, które podlegają między innymi po prawo górnicze i / lub główne i ramowe plany operacyjne i została już

przeprowadzona ocena w postępowaniu z zakresu prawa górniczego. Na obszarach chronionego krajobrazu zazwyczaj wymagane jest zwolnienie z obowiązku wydobywania surowców. Wydobywanie surowców leży zasadniczo w interesie publicznym (wyrok Federalnego Sądu Administracyjnego (BVerwGE) z dnia 23.05.2023 roku - 4 C 1.22), dlatego możliwe jest udzielenie zwolnienia. Potwierdzają to wieloletnia praktyka zezwoleń na wydobywanie na istniejących obszarach wydobywania surowców, a także przyznane już zwolnienia z zakazów prawnie obowiązujących przepisów dotyczących obszarów chronionych w regionie Uckermark-Barnim.

W przypadku jedenastu obszarów zastrzeżonych dla wydobywania surowców, które zostały zdefiniowane w rezerwach biosfery Schorfheide-Chorin, Blumberger Forst i Westbarnim, możliwe było wykazanie, że służą one jedynie zabezpieczeniu znanych złóż surowców przed sprzecznymi, istotnymi przestrzennie użytkowaniem w perspektywie średnio- i długoterminowej. Wskutek ustalenia nie dochodzi do powstania ani przygotowania żadnego prawa górniczego lub wydobywczego. Zdefiniowane tło przestrzenne obszarów zastrzeżonych ułatwia na kolejnych poziomach planowania uwzględnienie znanych złóż surowców w decyzjach dotyczących planowania i rozpatrywania. Przepisy nie promują bezpośrednio zmiany sposobu użytkowania gruntów na obszarach ochrony krajobrazu. Obszary zastrzeżone nie kolidują z celami przepisów o obszarach chronionych zgodnie z porozumieniem z organem specjalistycznym i nie wpływają na zawarte w nich zakazy, od tego czasu przepisy dotyczące obszarów chronionych nie uległy zmianie; Nie jest zatem konieczne wykluczanie ich z obszarów chronionych. Na wniosek Urzędu Górnictwa, Geologii i Surowców Brandenburgii obszary o potencjale surowcowym, które nie zostały wcześniej zabezpieczone w planowaniu regionalnym, zostały włączone do obszaru zastrzeżonego dla wydobywania surowców w celu zabezpieczenia regionalnych dostaw surowców przypowierzchniowych w perspektywie długoterminowej. Nie ma obowiązku zagospodarowania tych terenów zgodnie z zasadą planowania przestrzennego.

Obszar priorytetowy dla wykorzystania energii wiatrowej w Grüntal został ustanowiony na skraju obszaru chronionego krajobrazu Barnimer Heide, a obszar priorytetowy dla wykorzystania energii wiatrowej w Lichterfelde został ustanowiony na skraju stref IV/III rezerwatu biosfery Schorfheide-Chorin. Oba obszary charakteryzują się istniejącymi turbinami wiatrowymi lub turbinami w procesie wydawania zezwoleń lub w procesie modernizacji. Zgodnie z ustawodawstwem federalnym, obszary ochrony krajobrazu mogą być wykorzystywane do osiągnięcia celów użytkowania gruntów w celu wyznaczenia obszarów energii wiatrowej. W kontekście faktu, że 2,2% powierzchni regionu planowania ma zostać udostępnione do wykorzystania energii wiatrowej w ramach zintegrowanego planu regionalnego, a jednocześnie około 50% powierzchni regionu jest już wyznaczone jako obszary ochrony krajobrazu (stan na : 2024), ta możliwość wyważenia jest wykorzystywana w indywidualnych przypadkach ze względu na istniejące wcześniej warunki.

W ramach planowania zagospodarowania przestrzennego, pod pewnymi warunkami, m.in.: interesu publicznego oraz brak rozwiązań alternatywnych, zastosowań budowlanych lub innych, które są sprzeczne z celem ochronnym, są możliwe w drodze procesu wydawania zezwoleń w porozumieniu z organem specjalistycznym.

Zastrzeżenia dotyczące oceny zgodności z obszarami Natura 2000 zostały uwzględnione podczas aktualizacji prognozy oddziaływania na środowiskowego wzięto pod uwagę obawy dotyczące. Od wyspecjalizowanych organów otrzymano

sugestie i uwagi dotyczące projektu i poziomu szczegółowości oceny oddziaływania. Odniesiono się do "Rozporządzenia administracyjnego Ministerstwa Rozwoju Obszarów Wiejskich, Środowiska i Rolnictwa w sprawie stosowania §§ 32-36 federalnej ustawy o ochronie przyrody w Brandenburgii", promienia rozważań wynoszącego 5000 metrów, w szczególności wokół obszarów energii wiatrowej, a kompleksowa ocena oddziaływania była wymagana w przypadku niektórych planów, które znajdują się na obszarach Natura 2000 i przylegają do nich, i wskazano, że taka ocena musi być kompletna, aby móc ocenić wpływ planu na obszar chroniony. Wszelkie aspekty planu, które same lub w połączeniu z innymi planami mogą mieć wpływ na cele ochrony wyznaczone dla danego obszaru, należy zidentyfikować, biorąc pod uwagę przyjęte i odpowiednie dowody naukowe.

Sugestie i porady zostały uwzględnione w zakresie, w jakim rozdział 11 prognozy oddziaływania na środowisko do wstępnej oceny oddziaływania na siedliska został zmieniony zgodnie z federalną ustawą o ochronie przyrody, brandenburską ustawą wykonawczą o ochronie przyrody i odpowiednimi przepisami administracyjnymi ministerstwa. Dla każdego z przedmiotowych obszarów Natura 2000 przygotowano arkusz informacyjny, w którym przedstawiono i uwzględniono obszar Natura 2000 wraz z jego celami ochrony i elementami istotnymi dla celu ochrony, opisem obszaru, ilustracją mapy i specyfikacjami planistycznymi w obrębie, w sąsiedztwie i w odległości do 1000 metrów. Dla odpowiednich ustaleń planu dokonywana jest prognoza obszaru efektywnego i oczekiwanych skutków, ocena możliwości wystąpienia planowych naruszeń celów ochrony i odpowiednich elementów, a w efekcie ocena, czy istotne oddziaływania negatywne można również wykluczyć pod względem ich skumulowanego skutku. W ocenie wykazano, że w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzono wstępną ocenę oddziaływania na obszary Natura 2000. Federalny Sąd Administracyjny wskazuje, że takie badania powinny ograniczać się do danych istotnych dla decyzji. Ograniczenie do tego, co jest konieczne i wymagane dla decyzji planistycznej, jest rozsądne i wskazane. W rezultacie badanie można ograniczyć do odpowiednich punktów konfliktu w ramach prawa ochrony gatunków, a następnie określić obszar badawczy i dogłębność oceny (wyrok Federalnego Sądu Administracyjnego (BVerwGE) z dnia 28 kwietnia 2016 roku sygn. akt: 8 A 9.15, nr boczny 133). Nie uważa się za konieczny zakres badania obejmujący 5000 m wokół każdej specyfikacji planu zintegrowanego planu regionalnego, na który w większości wpływają odpowiednie zastosowania i dla którego przeprowadzono już oceny skutków na poziomie planowania wydawania zezwoleń.

Na obszarach OSO wyróżniono cztery priorytetowe obszary wydobywania surowców, posiadające uprawnienia do wydobywania lub odpowiadające im plany operacyjne główne i ramowe oraz w niektórych przypadkach czynne wydobywanie. Należą do nich przede wszystkim grunty orne intensywnie użytkowane, posiadające niewielką powierzchnię w stosunku do całkowitej powierzchni odpowiadającego im obszaru OSO i nie powodujące istotnej utraty gruntów. W ramach procedur wydawania zezwoleń zgodnie z prawem górniczym przeprowadzono odpowiednie kontrole pod kątem negatywnego wpływu na obszary chronione, które wykluczyły jakiegokolwiek znaczące negatywne skutki. Dostępny jest odpowiedni komunikat od wyspecjalizowanego organu.

Cztery obszary zastrzeżone dla wydobywania surowców, które zostały wyznaczone w ramach obszarów specjalnej ochrony na podstawie wkładu technicznego Państwowego Urzędu Górniczego, Geologii i Surowców, służą jedynie zabezpieczeniu złóż pod względem planowania, tzn. że wydobywaniu surowców należy przypisać

szczególną wagę w przyszłych procedurach rozważenia. Nie spowoduje to żadnych bezpośrednich zmian w obecnym użytkowaniu, co oznacza, że można wykluczyć jakikolwiek negatywny wpływ na obszary Natura 2000.

Obszar priorytetowy Pinnow-Hohenlandin dla wykorzystania energii wiatrowej oraz obszar rezerwatu osadniczego Eberswalde znajdują się na obszarach SOO. W przypadku obszaru przeznaczonego pod zabudowę osadniczą dotyczy to schronień nietoperzy, których zachowanie nie jest zagrożone przez obszar zastrzeżony pod zabudowę osadniczą. Obszar energetyki wiatrowej jest już narażony na działanie istniejących i zatwierdzonych turbin wiatrowych. W ramach procesu wydawania zezwoleń przeprowadzono ocenę oddziaływania na siedliska, w wyniku których możliwe było wykluczenie występowania cennych gatunków na obszarze SOO Pinnow.

W odniesieniu do obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej, które sąsiadują z obszarami SOO, wystąpiono z wnioskiem o przeprowadzenie oceny oddziaływania na siedliska. W szczególności w przypadku priorytetowych obszarów wykorzystania energii wiatrowej w Tantow i Pinnow-Hohenlandin obawiano się znaczących negatywnych skutków, zwłaszcza dla ptaków migrujących i odpoczywających, a zwłaszcza dla gęsi leśnej ze względu na ryzyko kolizji i utraty siedlisk w okresie lęgowym i migracyjnym. Zastrzeżenia te nie zostały szerzej uzasadnione ani sprecyzowane.

W ramach ważenia wykazano, że w szczególności obszary OSO były wolne od obszarów energii wiatrowej, w tym odpowiednich bliskich i centralnych obszarów oceny dla gatunków ptaków narażonych na kolizje i wrażliwych na zakłócenia z miejscami lęgowymi, odpoczynku i noclegowania na obszarach Natura 2000. Było to zgodne z aktualnymi zaleceniami Ministerstwa Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu. W celu zarządzania konfliktami Regionalna Wspólnota Planistyczna zleciła ekspertyzę w celu zidentyfikowania i oceny potencjalnych znaczących negatywnych skutków dla celów ochrony obszarów OSO spowodowanych przez obszar priorytetowych obszarów wykorzystania energii wiatrowej, w szczególności w północnym regionie Uckermark. Ekspertyza ta służy jako dalsze wsparcie techniczne dla wstępnej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

W wyniku ekspertyzy ustalono, że nie należy spodziewać się znaczących negatywnych skutków dla ptaków wędrownych i migrujących w wyniku wyznaczenia obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej, a następnie budowy i eksploatacji turbin wiatrowych przylegających do obszarów OSO lub w ich pobliżu. Niezależnie od tego, czy i w jakim stopniu gatunki ptaków wędrownych i migrujących są wrażliwe na zakłócenia, nie mają one negatywnego wpływu na populacje migrujące. Ptaki wędrowne mają dużą zdolność przystosowywania się do krajobrazu i ciągłych zmian. Użyteczne tereny otwarte w regionie nie stanowią czynnika niedoboru dla ptaków wędrownych poszukujących pożywienia. W związku z płodozmianem w uprawach rolnych, obszary nadające się na żerowiska również podlegają regularnej rotacji. Co więcej, turbiny wiatrowe nie stanowią bariery dla ptaków wędrownych i migrujących; badania pokazują, że ptaki je oblatują. Charakterystyczna dla tego gatunku wysoka mobilność pozwala na pokonywanie odległości między wodami gawrowania a obszarami żerowania od 10 km do 30 km, a w wyjątkowych przypadkach nawet do 50 km. Siedlisko wykorzystywane podczas migracji jest tak duże, że odpoczywające tam zwierzęta mogą odpowiednio reagować na zmiany lub zakłócenia w siedliskach żerowania. Ze względu na fakt, że dzięki temu można już wykluczyć znaczące

negatywne oddziaływania na poszczególne zwierzęta, zbiorowość zwierząt poszczególnych gatunków i ich siedlisk, zasadniczo nie należy oczekiwać znaczących negatywnych skutków dla ostoi ptaków w jej elementach istotnych dla celów ochrony lub celu ochronnego, a zatem można je również wykluczyć.

W uwagach polskich władz wyrażono również zastrzeżenia dotyczące polskiego obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Odry ze względu na sąsiadujący obszar energii wiatrowej Tantow. Zastrzeżenia te zostały uwzględnione podczas przygotowywania ekspertyzy, która odnosi się również do polskiego obszaru Natura 2000. W odniesieniu do obszaru OSO Dolina-Dolnej Odry uwzględniono i wzięto pod uwagę aktualne i zaktualizowane plany zadań ochronnych, a wstępna ocena oddziaływania na siedliska w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko dla transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko została odpowiednio zmieniona. W wyniku ekspertyzy i dzięki zachowaniu bliskich i centralnych obszarów oceny znanych gatunków ptaków podatnych na kolizje i wrażliwych na zakłócenia na polskim obszarze OSO, można było wykluczyć znaczące negatywne skutki w odniesieniu do celów ochrony. Aktualna ocena oddziaływania na siedliska z procedury wydawania zezwoleń na turbiny wiatrowe w obszarze priorytetowym wykorzystania energii wiatrowej Tantow potwierdza ten wynik.

Dobro chronione powierzchnia i gleba

Dobro chronione gleba musi być chronione w swoim funkcjonowaniu, a także przed niekorzystnym oddziaływaniem środowiska. Oszczędne obchodzenie się z glebą, możliwie jak najmniejsze utwardzenie powierzchni, a także oszczędna i zrównoważona gospodarka stanowią priorytetowe środki mające na celu ochronę funkcji w gospodarce naturalnej.

Wyznaczenie obszarów zastrzeżonych dla przemysłu i osadnictwa o znaczeniu regionalnym, a także obszarów priorytetowych dla wydobywania surowców i wykorzystania energii wiatrowej na obszarach o niskim poziomie konfliktów i charakteryzujących się głównie odpowiednim użytkowaniem, zapewnia ukierunkowaną kontrolę i koncentrację wykorzystania gruntów. Jednocześnie chronione są gleby o szczególnych i rzadkich cechach oraz różnorodność typów gleb, co może być postrzegane jako pozytywny wpływ na środowisko.

Niewielka część uwag zebranych w ramach konsultacji ze społeczeństwem i organami władzy publicznej wskazywała na to, że dobro chronione gleba nie zostało w wystarczający sposób uwzględnione. W wyniku nadmiernego planowania zidentyfikowano znaczące konflikty i straty, które nie zostały uwzględnione w prognozie oddziaływania na środowisko. W odpowiedzi na to zastrzeżenie wyjaśniono, że regionalne cele środowiskowe zostały rozważone i uwzględnione w prognozie oddziaływania na środowisko w odniesieniu do ochrony gleby oraz że podczas planowania specyfikacji zastosowano specjalne kryteria w celu uniknięcia znaczących negatywnych oddziaływań. W ramach planowania przestrzennego priorytetem jest planowanie obszarów o określonym przeznaczeniu w celu ich uporządkowania w danym regionie. Konkretnie parametry projektu nie są jeszcze znane na tym poziomie planowania, a więc konkretne oddziaływania, takie jak erozja gleby, uszczelnianie gleby lub zagęszczanie gleby, mogą być szczegółowo rozważane tylko na poziomie późniejszych planów związanych z wydawaniem zezwoleń i można im za pomocą środków na bieżąco zapobiegać, je ograniczać i kompensować. W odniesieniu do wydobywania płytko położonych surowców zbadane i przedstawione zostały istotne negatywne oddziaływania w ramach oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ

wskutek wydobycia spodziewana jest utrata gleby na dużą skalę.

Dobro chronione woda

Wody gruntowe i zbliżone do naturalnych wody powierzchniowe muszą być chronione przed negatywnymi oddziaływaniami, jeśli chodzi o ich występowanie, strukturę i jakość. Obszary brzegowe i obszary retencyjne do celów ochrony przeciwpowodziowej na wodach stojących i ciekach wodnych, a także obszary ochrony wód muszą zostać zachowane w swojej funkcjonalności i należy zapewnić ich ochronę przed szkodliwymi oddziaływaniami.

Podobnie jak w przypadku chronionych zasobów ziemi i gleby, ukierunkowana kontrola i koncentracja wykorzystania gruntów ma pozytywny wpływ na chronione zasoby wody. Konflikty zostały już zminimalizowane poprzez wykluczenie nieodpowiednich obszarów w ramach ustaleń planistycznych. Szczególnie cenne obszary zostały z góry wykluczone, aby w miarę możliwości ustalenia planistyczne nie miały wpływu na obszary retencyjne i obszary o szczególnej funkcji i zdolności do regeneracji wód gruntowych, ochrony wód gruntowych i poboru wody pitnej. Ponadto nie dokonano żadnych ustaleń planistycznych na wyznaczonych terenach zalewowych lub obszarach zagrożonych powodzią.

Również w tym przypadku niektórzy respondenci dostrzegali znaczne konflikty i straty wynikające z nadmiernego planowania. W trakcie ważenia uzasadniono, że cele środowiskowe regionu w tym zakresie nie ulegną istotnemu naruszeniu w wyniku spełnienia odpowiednich kryteriów w procesie planowania. W szczególności można regularnie zapobiegać, ograniczać i kompensować przyszłe negatywne oddziaływania związane z budową na obszarach zastrzeżonych dla ważnych regionalnie obszarów działalności gospodarczej i osadnictwa, a także na obszarach priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej w ramach późniejszych procedur wydawania zezwoleń.

Ponadto ogłoszono, że na 41. posiedzeniu regionalnym w dniu 29 listopada 2023 roku podjęto uchwałę w sprawie sporządzenia rzeczowego planu częściowego „Prewencyjna ochrona przeciwpowodziowa – adaptacja do zmian klimatycznych”. Oprócz kwestii powodzi plan ten ma uwzględniać także kwestię wody w powiązaniu ze zmianami klimatycznymi. Jednocześnie odniesiono się do ekspertyzy na temat „Analizy i oceny specyficznych dla regionu danych dotyczących bilansu wodnego krajobrazu regionu planistycznego Uckermark-Barnim”, której sporządzenie powiaty Uckermark i Barnim zleciły w 2021 roku. Celem projektu było przeanalizowanie danych specyficznych dla regionu, zidentyfikowanie obszarów działania i opracowanie środków specyficznych dla danego obszaru w zakresie bilansu wodnego krajobrazu, rolnictwa i leśnictwa, z uwzględnieniem aktualnych scenariuszy klimatycznych. Dzięki temu gminy mają dostęp do przekrojowego i specyficznego dla danego obszaru katalogu środków, które mogą uwzględnić w swoich planach zagospodarowania przestrzennego.

Dobro chronione powietrze/klimat

Powietrze i klimat muszą być chronione przed szkodliwym wpływem środowiska. Powierzchnie o wysokiej funkcjonalności, jak obszary tworzenia się zimnego i świeżego powietrza oraz tory wymiany powietrza, w szczególności wokół obszarów siedliskowych o dużym utwardzeniu powierzchni wymagają zachowania i dalszego rozwoju. W celu ochrony klimatu i redukcji emisji Brandenburgia wyznaczyła sobie na

rok 2030 cel zmniejszenia emisji CO₂ związanych z energią, które wyraźnie dominują w całkowitej emisji w Brandenburgii (iöw 2022), o 72% w porównaniu z rokiem 1990. Plan klimatyczny przyjęty przez rząd w marcu 2024 roku obejmuje międzyresortową strategię ochrony klimatu i odpowiedni program działań oraz wyznacza cel neutralności klimatycznej najpóźniej do 2045 roku. Aby osiągnąć cele pośrednie i sektorowe, należy jak najszybciej rozszerzyć i rozwinąć wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, oszczędność energii w gospodarstwach domowych, handlu i przemyśle, transformację mobilności i wykorzystanie zielonego wodoru.

Wraz z wyznaczeniem ustaleń planistycznych zgodnie z różnymi kryteriami ochrony środowiska, nadplanowane są głównie obszary o stosunkowo niskim poziomie konfliktu i obszary już charakteryzujące się odpowiednimi planami i zastosowaniami. Zabezpieczając przestrzeń i koncentrując się na lokalizacjach charakteryzujących się szczególnymi czynnikami lokalizacyjnymi, dostępnością i istniejącym użytkowaniem, ograniczane jest wykorzystanie nowych obszarów na otwartych przestrzeniach, które pełnią szczególną funkcję dla klimatu i powietrza jako zasobu chronionego. Wyznaczenie obszarów do wykorzystania energii wiatrowej służy osiągnięciu celu obszarowego określonego w prawie federalnym, a także celów klimatycznych kraju związkowego Brandenburgia, aby przyspieszyć produkcję energii odnawialnej, a tym samym zmniejszyć szkodliwe dla klimatu emisje CO₂. Ustalenia dotyczące transportu i mobilności zawierają również wytyczne dotyczące planowania przestrzennego w celu wzmocnienia mobilności w ramach lokalnego transportu publicznego i rowerowego w celu zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza zgodnie z ustawą o mobilności kraju związkowego Brandenburgia. Obszar priorytetowy korytarz terenów otwartych chroni i zabezpiecza duży obszar lasów, wrzosowisk i użytków zielonych przed nadmierną zabudową i fragmentacją na ok. 39% powierzchni regionu, co ma ogromne znaczenie dla ochrony klimatu jako źródła emisji CO₂ oraz dla generowania zimnego i świeżego powietrza.

Chronione zasoby powietrze/klimat zostały wymienione w niektórych zastrzeżeniach w odniesieniu do wykorzystania obszarów leśnych z ich funkcjami ochrony klimatu i jako magazynu CO₂. Obawiano się, że w szczególności budowa turbin wiatrowych wiązać się będzie z wylesieniami na dużą skalę, a co za tym idzie szkodami klimatycznymi i uwolnieniem CO₂, co stoi w sprzeczności z pozytywnym efektem klimatycznym, który ma zostać osiągnięty poprzez wykorzystanie alternatywnych źródeł energii. Sprzeciwiającym się wyjaśniono, że nie cały obszar leśny na obszarze priorytetowym dla wykorzystania energii wiatrowej zostanie wycięty. Trwała utrata lasu dotyczy tylko miejsca lokalizacji, terenu ustawienia żurawia, wzgl. tras kablowych, dróg dojazdowych i promieni dojazdu oraz okresowo terenów prowadzenia prac, chodzi tu o obszar ok. 0,2 do 1 ha dla jednej turbiny wiatrowej. Na terenach, które zostaną trwale wykarczowane, będzie miało miejsce zastępcze zalesianie jako działanie kompensacyjne o co najmniej takiej samej powierzchni względnie zostanie dokonania jakościowa poprawa istniejących zasobów leśnych, co zostanie ustalone w ramach przyszłego postępowania o uzyskanie zezwolenia przez administrację leśną.

Dobro chronione krajobraz

Zachowanie i rozwój różnorodności, wyjątkowości i piękna oraz wartości rekreacyjnej przyrody i krajobrazu stanowią cele środowiskowe zadeklarowane w federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG) i brandenburskiej ustawie o ochronie przyrody (BbgNatSchAG). Nierozcięte przestrzenie krajobrazowe powinny zostać zachowane, a krajobrazy, które szczególnie nadają się do celów rekreacji związanej z przyrodą

powinny być chronione przed negatywnym oddziaływaniem. Zgodnie z § 1 ustęp 5 federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG) przedsięwzięcia powinny być planowane i łączone w sposób pozwalający na uniknięcie bądź ograniczenie do minimum rozcięć i wykorzystania terenu.

Aby uniknąć znaczących negatywnych skutków dla krajobrazu, krajobrazu kulturowego i scenerii krajobrazu, w procesie planowania zdefiniowano różne kryteria, które uniemożliwiają wyznaczenie specyfikacji planistycznych lub które muszą zostać poddane dokładniejszej kontroli w odniesieniu do użytkowania. Park Narodowy Doliny Dolnej Odry, obszary ochrony przyrody, chronione elementy krajobrazu, większe naturalne wody powierzchniowe i obszary leśne chronione na mocy § 12 ustawy o lasach państwowych (LWaldG) zostały w ten sposób zwolnione z ustaleń planistycznych dotyczących rozwoju działalności gospodarczej i osadnictwa, zabezpieczenia i wydobycia surowców oraz wytwarzania energii odnawialnej. Parki przyrody, obszary chronionego krajobrazu i obszary leśne o znaczeniu regionalnym, w tym lasy rekreacyjne poziomu 1 zgodnie opracowania kartograficznego dla funkcji lasu Krajowego Nadleśnictwa Forst, zostały uwzględnione jako kryteria oceny potencjalnych obszarów dla wyżej wymienionych ustaleń planistycznych.

Obszar priorytetowy korytarza terenów otwartych zabezpiecza i chroni wielkoskalową sieć obszarów przed nadmierną zabudową i fragmentacją na około 39% powierzchni regionu, które to obszary mają ogromne znaczenie między innymi dla ochrony krajobrazu i użytkowania rekreacyjnego. Obszar priorytetowy korytarza terenów otwartych nie obejmuje planów i środków o znaczeniu przestrzennym, takich jak obszary priorytetowe dla wykorzystania energii wiatrowej, obszary priorytetowe i zastrzeżone pod wydobycie surowców oraz obszary zastrzeżone dla przemysłu i osadnictwa.

Obszar zastrzeżony dla turystyki służy rozszerzeniu i dalszemu rozwojowi oferty turystycznej, rozwojowi ośrodków turystycznych i wzmocnieniu turystyki jako czynnika gospodarczego. Definicja planu wzmacnia turystykę wobec konkurencyjnych postulatów użytkowania. Szczególną wagę przywiązuje się do zachowania dziedzictwa architektonicznego i naturalnego krajobrazu.

W oparciu o zasady planowania przestrzennego w zakresie współpracy regionalnej i prezentacji obszarów działania w zakresie krajobrazu kulturowego oraz tych, które wymagają szczególnego działania, region jest rozpatrywany pod kątem różnorodności krajobrazu kulturowego z typowymi obrazami krajobrazu, tradycjami i ekonomiczną wartością dodaną. Krajobrazy kulturowe w regionie Uckermark-Barnim przechodzą obecnie szybkie zmiany w wyniku zmian demograficznych, wyzwań związanych z adaptacją do zmian klimatu i ochroną klimatu oraz produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Zasada G 8.2 Obszary działania krajobrazu kulturowego wymagające szczególnej potrzeby działania wskazuje na te zmiany w obszarach częściowych regionu. Zmiana krajobrazu kulturowego powinna być postrzegana jako szansa, a potencjalne obszary działania powinny być rozpoznawane i kształtowane. W szczególności radzenie sobie ze zmianami w krajobrazie miejskim i krajobrazie w wyniku pozytywnego i negatywnego rozwoju populacji oraz zwiększonego wykorzystania gruntów do wytwarzania energii odnawialnej wymaga kreatywnych strategii adaptacyjnych.

Uwagi i zastrzeżenia dotyczące znaczącego negatywnego wpływu na krajobraz dotyczyły przede wszystkim wyznaczenia obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej. W odniesieniu do Parku Narodowego Dolina Dolnej Odry wyrażono

zastrzeżenia dotyczące znacznego pogorszenia krajobrazu Doliny Dolnej Odry i jej otoczenia w związku z budową turbin wiatrowych poza parkiem narodowym. Chociaż w prognozie oddziaływania na środowisko wymieniono potencjalne negatywne skutki, nie uwzględniono w nim znaczącego wpływu na wysoką wewnętrzną wartość estetyczną krajobrazu oraz na nienaruszony krajobraz naturalny i kulturowy postrzegany jako szczególnie estetyczny, w tym wykorzystanie rekreacyjne i doświadczenie aspektu dzikiej przyrody, a także nie uwzględniono ich w planowaniu otaczających obszarów energii wiatrowej. W odpowiedzi na to zastrzeżenie wyjaśniono, że Park Narodowy „Dolina Dolnej Odry” stanowi kryterium tabu w odniesieniu do wykorzystania energii wiatrowej ze względu na swoją wysoką wartość przyrodniczą. Również w sąsiadującym obszarze chronionego krajobrazu „Park Narodowy Doliny Dolnej Odry” nie są zlokalizowane żadne obszary energii wiatrowej. W ten sposób Park Narodowy Doliny Dolnej Odry i aspekt „doświadczenia dzikiej przyrody” są odpowiednio uwzględnione w procesie ważenia, nawet jeśli wyznaczenie obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej może skutkować dodatkowymi powiązaniem wizualnymi z parku narodowego z turbinami wiatrowymi.

Kolejnym głównym tematem, szczególnie w uwagach osób prywatnych, były negatywne oddziaływania na krajobraz i jego zmiana. Krytycznie odebrana została zabudowa krajobrazu wyraźnie widocznymi elementami technicznymi, zwłaszcza w związku z coraz większą wysokością turbin wiatrowych. Obawiano się utraty terenów rekreacyjnych, atrakcji turystycznych, a także utraty wartości nieruchomości. W odpowiedzi na zastrzeżenia dotyczące zmian w krajobrazie spowodowanych przez turbiny wiatrowe wyjaśniono, że zmieniają one krajobraz między innymi ze względu na swoją wysokość, ale stopień, w jakim jest to postrzegane jako zakłócające, zawsze podlega subiektywnym obawom - podobnie jak ogólna ocena krajobrazu. Turbiny wiatrowe mogą potencjalnie wpływać na aspekt rekreacyjny związany z krajobrazem. Wyznaczenie obszarów energii wiatrowej prowadzi jednak do przestrzennej koncentracji turbin wiatrowych na ograniczonym obszarze, a tym samym ma również wpływ na ochronę krajobrazu na obszarach, które służą zachowaniu krajobrazu i scenerii, a także rekreacji. Planowanie z uwzględnieniem już istniejących turbin wiatrowych i już technicznie nacechowanych przestrzeni krajobrazowych służy również ochronie i niezabudowywaniu przestrzeni krajobrazowych, które były dotychczas nienaruszone.

W odniesieniu do możliwych, negatywnych oddziaływań obszarów kwalifikowanych do wykorzystania energii na krajobraz w obszarze graniczącym z Polską, zgodnie z instrukcjami ze strony polskiej uwzględniony został polski Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry. Ustalono i uzasadniono, że ze względu na odległość nie należy prawdopodobnie spodziewać się znaczących negatywnych skutków dla środowiska na terenie parku krajobrazowego i krajobraz oraz funkcję rekreacyjną w polskiej strefie przygranicznej.

Dobro chronione dobra kultury i pozostałe dobra materialne

Wartości kulturowe i materialne są świadectwem historycznego rozwoju geologicznego i ludzkiego, na obszarach wiejskich w szczególności rozwiniętego krajobrazu uprawnego. Należy je chronić przed szkodliwym wpływem na środowisko i zapewnić ich przetrwanie.

W przypadku dóbr kultury/innych dóbr materialnych w procesie planowania uwzględniono kryteria związane z zabytkami architektury i ziemi, zabytkami ogrodowymi, obszarami zabytkowymi i ochroną otoczenia zabytków przy wyznaczaniu

obszarów zastrzeżonych dla ważnych regionalnie osiedli przemysłowych i osad, obszarów priorytetowych i zastrzeżonych dla wydobywania surowców oraz obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej. Cenne obszary w obszarze osadniczym są wyłączone z ustaleń planistycznych na podstawie kryteriów użytkowania mieszkaniowego ze strefami ochronnymi. Obszar zastrzeżony dla turystyki wzmacnia turystykę przed konkurencyjnymi roszczeniami dotyczącymi użytkowania i zapewnia ochronę przed znaczącymi przestrzennie użytkowaniem, które są szkodliwe dla turystyki. Zachowanie dóbr kultury i dziedzictwa architektonicznego ma szczególne znaczenie.

Część respondentów odniosła się do rozważenia i oceny oddziaływania środowiska na zabytki, w szczególności pomniki ogrodowe i zabytki archeologiczne, w tym zabytki archeologiczne naziemne. W wyniku nadmiernego planowania zidentyfikowano znaczące konflikty i straty, które nie zostały uwzględnione w prognozie oddziaływania na środowisko. Zastrzeżenia nie mogły zostać uwzględnione, ponieważ regionalne cele środowiskowe zostały rozważone i uwzględnione w prognozie oddziaływania na środowisko w odniesieniu do ochrony zabytków, w tym zabytków naziemnych, a przy planowaniu ustaleń zastosowano specjalne kryteria mające na celu uniknięcie znaczących negatywnych oddziaływań. W ramach planowania przestrzennego priorytetem jest planowanie obszarów o określonym przeznaczeniu w celu ich uporządkowania w danym regionie. Konkretnie parametry projektu nie są jeszcze znane na tym poziomie planowania, a więc konkretne oddziaływania, takie jak możliwe ingerencje w pomniki naziemne, mogą być szczegółowo rozważane tylko na poziomie późniejszych planów związanych z wydawaniem zezwoleń i można im za pomocą środków na bieżąco zapobiegać, je ograniczać i kompensować. Ponieważ obszary te są często bardzo małe, można sporządzić jedynie prognozę w skali planowania regionalnego, a nie szczegółową prezentację i ocenę. Potencjał konfliktu dla aspektu środowiskowego jest możliwy do rozwiązania ze względu na realną możliwość realizacji konkretnych środków zapobiegawczych i łagodzących na następnym poziomie planowania i dopuszczania. Zgodnie z sugestią organów ochrony zabytków, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera informacje dotyczące późniejszych procedur postępowania z zabytkami naziemnymi i ich potencjalnym wpływem w związku z przyszłymi działaniami planistycznymi i budowlanymi. Prognoza oddziaływania na środowisko odnosiła się do zwiększonego wysiłku badawczego w zakresie ustaleń planistycznych, w których naziemne i podziemne zabytki archeologiczne są zarejestrowane lub znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie.

Organy ochrony zabytków były szczególnie zaniepokojone wyznaczeniem obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej w pobliżu zabytków ogrodowych. Organy ochrony zabytków wyjaśniły, że wznoszenie turbin wiatrowych może mieć znacząco szkodliwy wpływ na zabytki o oddziaływaniu przestrzennym, gdzie otoczenie ma decydujący wpływ na ich wygląd i decyduje o ich wartości zabytkowej. W celu określenia takich negatywnych oddziaływań wymagane były ekspertyzy dla wyznaczonych obszarów energii wiatrowej, w tym trójwymiarowa prezentacja i ograniczenie wysokości turbin wiatrowych. Obszar energii wiatrowej „Damitzow” powinien zostać wykreślony, ponieważ dostępna jest już symulacja, która wskazuje na znaczące negatywne skutki dla założenia parkowego Damitzow. Odpowiedzią na te wątpliwości może być stwierdzenie, stwierdzając, że interesy ochrony zabytków co do zasady nie uniemożliwiają wyznaczania obszarów energii wiatrowej. Nadrzędny interes publiczny w przyspieszonym rozwoju wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii zgodnie z § 2 zdanie 2 ustawy o odnawialnych źródłach energii można

przewyciężyć tylko w nietypowych indywidualnych przypadkach. Do oświadczenia nie załączono uzasadnienia technicznego opisującego szczególne okoliczności nietypowego indywidualnego przypadku dla przedmiotowego obszaru energetyki wiatrowej.

Rozwój odnawialnych źródeł energii służy realizacji celu ochrony klimatu określonego w art. 20a niemieckiej ustawy zasadniczej oraz ochronie praw podstawowych przed zagrożeniami związanymi ze zmianami klimatu. Ochrona zabytków nie ma porównywalnego statusu w prawie konstytucyjnym. Interes ochrony zabytków musi zatem zejść na dalszy plan w procesie wyważania, nawet jeśli zabytek jest w znacznym stopniu narażony na negatywne oddziaływanie, zob. wyrok Wyższego Sądu Administracyjnego w Greifswaldzie z dnia 7 lutego 2023 roku - 5 K 171/22 OVG.

W trakcie procesu konsultacji dostosowano brandenburską ustawę o ochronie zabytków, między innymi w odniesieniu do przyspieszonej rozbudowy elektrowni odnawialnych oraz opublikowano rozporządzenie administracyjne Ministerstwa Nauki, Badań Naukowych i Kultury w sprawie kwalifikowalności instalacji do wytwarzania i wykorzystywania energii odnawialnej do uzyskania pozwolenia na mocy ustawy o ochronie zabytków (VV EED, łącznie z listą zabytków szczególnie charakterystycznych dla krajobrazu (zabytki o specjalnym odniesieniu przestrzennym w odniesieniu do planowania elektrowni wiatrowych). Wyższy Sąd Administracyjny w Berlinie-Brandenburgii wydał w dniu 27 lipca 2023 roku orzeczenie (OVG 3a A 52/23) w sprawie potencjalnego znacznego negatywnego oddziaływania na założenie parkowe Damitzow wskutek budowy turbin wiatrowych. Wyjaśniono w nim, że zastrzeżenia związane z prawem o zabytkach nie uniemożliwiają wznoszenia i eksploatacji turbin wiatrowych w tym miejscu oraz że posiadłość Damitzow nie stanowi zabytku o szczególnym znaczeniu dla krajobrazu, ponieważ nie jest częścią znaczącego projektu architektonicznego, urbanistycznego lub ogrodniczego ani też w odniesieniu do scenarii. Obszar priorytetowy dla wykorzystania energii wiatrowej w Damitzow nie został zatem usunięty z kontekstu obszarowego. Prognoza oddziaływania na środowisko odnosi się do ochrony i zachowania zabytków architektonicznych, ogrodowych i technicznych, a także obszarów zabytkowych i zabytków o charakterze obszarowym w rozumieniu brandenburskiej ustawy o ochronie zabytków oraz uwzględnienia kwestii związanych z prawem o zabytkach w późniejszych procedurach planowania rozwoju osadnictwa i rozwoju gospodarczego oraz projektów wykorzystania energii wiatrowej.

Dobro chronione wzajemne oddziaływanie

Wraz z wyznaczeniem obszarów zastrzeżonych dla obszarów aktywacji gospodarczej o znaczeniu regionalnym, potencjalnych miejsc produkcji wodoru, obszarów zarezerwowanych dla osadnictwa, obszarów priorytetowych dla wydobywania surowców i obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej, rozwijane są obszary, które mogą skutkować przyszłymi pracami budowlanymi lub rozkopami. Ma to zawsze wpływ na dobra chronione. Takie negatywne oddziaływania stają się znaczące, gdy ogólne oddziaływania na dobra chronione pociągają za sobą trwałą zmianę funkcjonalności gospodarki przyrodniczej i krajobrazowej. W obszarach, w których występuje już infrastruktura techniczna, i gdzie występują negatywne oddziaływania na złożone interakcje między dobrami chronionymi, skumulowane efekty nie mogą prowadzić do znacznego pogorszenia się stanu obszaru.

Aby uniknąć znaczących negatywnych skutków dla dóbr chronionych w procesie planowania zdefiniowano różne kryteria, które uniemożliwiają dokonanie ustaleń

planistycznych lub które muszą zostać poddane dokładniejszej kontroli w odniesieniu do użytkowania. Park Narodowy Doliny Dolnej Odry, obszary ochrony przyrody, chronione elementy krajobrazu, większe naturalne wody powierzchniowe i obszary leśne chronione na mocy § 12 ustawy o lasach państwowych zostały w ten sposób zwolnione z ustaleń planistycznych dotyczących rozwoju działalności gospodarczej i osadnictwa, zabezpieczenia i wydobywania surowców oraz wytwarzania energii odnawialnej. Jednocześnie, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, podczas procesu planowania przeprowadzono iteracyjny przegląd możliwych znaczących oddziaływań na środowisko, a także odpowiednie konsultacje z wyspecjalizowanymi organami. Na podstawie wyników badania odrzucono i dostosowano ustalenia planistyczne.

Zgłoszone zostały zastrzeżenia wobec koncentracji ustaleń w planie obszarów priorytetowych wykorzystania energii wiatrowej, w szczególności w obszarze Uckermark, i nadmiernego obciążenia przestrzeni krajobrazowej i miejscowej ludności ze względu na istniejące już farmy wiatrowe.

Zgłaszający zastrzeżenia zostali poinformowani, że planowanie w zakresie ochrony człowieka, przyrody i krajobrazu dotyczy głównie obszarów, gdzie istnieją już farmy wiatrowe i infrastruktura techniczna. Zastosowana metodologia zaowocowała szeroko zakrojoną oceną planowania przestrzennego, w wyniku której, zgodnie z obecnym stanem wiedzy, nie ma zasadniczych zastrzeżeń do wykorzystania energii wiatrowej na wyznaczonych obszarach priorytetowych, a plany znajdują się w przeważającej mierze na obszarach o niskim poziomie konfliktu. Biorąc pod uwagę kontekst obszarowy, cel obszarowy dotyczący wykorzystania energii wiatrowej określony w nowym ustawodawstwie federalnym (1,8% do końca 2027 roku, 2,2% do końca 2032 roku) może zostać osiągnięty, aby mocą ustawy pozbawić pozostały obszar regionu uprzywilejowania. Jest to również zgodne ze strategią energetyczną i planem klimatycznym kraju związkowego Brandenburgii.

W raporcie środowiskowym, w ramach dobra chronionego wzajemne oddziaływanie zbadana została koncentracja obszarów priorytetowych do wykorzystania energii wiatru w regionie, a co za tym idzie, przeprowadzono również ilościową i całościową analizę. W rezultacie stwierdzono, że większość ustaleń planu wykazuje niską do średnią koncentrację w promieniu ok. 5 km. Zwiększona koncentracja obszarów wykorzystania energii wiatrowej występuje w północnej części Uckermark. Mamy tu do czynienia z dużym obciążeniem wstępnym w postaci już wybudowanych farm wiatrowych, które zostały już ujęte w planie zgodnie z opisaną metodyką jako obszary priorytetowe z uwzględnieniem listy kryteriów. W późniejszym postępowaniu o uzyskaniu zezwolenia konieczne jest uwzględnienie działań mających na celu zmniejszenie znaczących, negatywnych oddziaływań skumulowanych.

Uzasadnienie dla przyjęcia planu po wyważeniu ocenionych rozwiązań alternatywnych

Zintegrowany plan regionalny dla regionu Uckermark-Barnim definiuje 29 obszarów zastrzeżonych pod aktywację gospodarczą o znaczeniu regionalnym, 10 potencjalnych lokalizacji dla produkcji wodoru, 23 obszary priorytetowe i 29 obszarów zastrzeżonych pod wydobywanie surowców, obszar zastrzeżony pod turystykę, 87 obszarów zastrzeżonych pod osadnictwo, połączenia transportowe o znaczeniu regionalnym, w tym 34 punkty połączeń, obszar priorytetowy dla korytarza terenów otwartych, 49 obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej oraz

zasady dotyczące współpracy regionalnej. Obszary priorytetowe i zastrzeżone, które służą rozwojowi obszarów aktywacji działalności gospodarczej i osadniczych, ekspansji odnawialnych źródeł energii i wykorzystaniu surowców przypowierzchniowych, a zatem mogą w przyszłości wiązać się z działalnością budowlaną lub wydobywaniem surowców przypowierzchniowych, zostały określone na podstawie różnych kryteriów zgodności z celami środowiskowymi na obszarach o niskim poziomie konfliktu, z uwzględnieniem istniejących użytkowań.

Zasada ostrożności mająca na celu ochronę ludzi i zdrowia ludzkiego jest brana pod uwagę poprzez konsekwentne wykluczanie istniejących i planowanych użytkowań mieszkaniowych oraz przestrzeganie zapobiegawczych odległości dla ustaleń planistycznych w odniesieniu do terenów aktywizacji gospodarczej, zabezpieczenia i wydobywania surowców oraz energii odnawialnych. Ze względu na wyznaczenie obszarów o szczególnie korzystnej lokalizacji w odniesieniu do infrastruktury zaopatrzeniowej i transportowej, należy spodziewać się pozytywnego wpływu na środowisko ze strony ustaleń planistycznych w odniesieniu do rozwoju osadnictwa, przede wszystkim z punktu widzenia dobra chronionego, jakim jest zdrowie człowieka.

Aby uniknąć znaczącego negatywnego wpływu na ważne siedliska, obszary chronione, chronione gatunki zwierząt i roślin, podatne na kolizje i wrażliwe na zakłócenia gatunki ptaków i nietoperzy oraz różnorodność biologiczną w regionie, w procesie planowania zdefiniowano różne kryteria, które uniemożliwiają wyznaczanie planów lub muszą zostać poddane dokładniejszej analizie pod kątem wykorzystania. Park Narodowy Doliny Dolnej Odry, obszary ochrony przyrody, chronione elementy krajobrazu, większe naturalne wody powierzchniowe i obszary leśne chronione na mocy § 12 ustawy o lasach państwowych (LWaldG) zostały w ten sposób zwolnione z ustaleń planistycznych dotyczących rozwoju działalności gospodarczej i osadnictwa, zabezpieczenia i wydobywania surowców oraz wytwarzania energii odnawialnej.

Obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary leśne o znaczeniu regionalnym zgodnie z opracowaniem kartograficznym dla funkcji lasu Nadleśnictwa Krajowego Forst oraz kwestie ochrony gatunków zostały wzięte pod uwagę jako kryteria oceny potencjalnych obszarów dla wyżej wymienionych ustaleń planistycznych.

Znaczącym negatywnym oddziaływaniom na narażone na kolizje i wrażliwe na zakłócenia gatunki ptaków i nietoperzy można zapobiegać, szczególnie w przypadku obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej, poprzez konsekwentne stosowanie zaleceń Ministerstwa Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu w zakresie planowania regionalnego, w tym przepisów federalnej ustawy o ochronie przyrody i rozporządzenia wykonawczego kraju związkowego Brandenburgia. W porozumieniu z wyspecjalizowanymi organami stwierdzono, że żadne istotne siedliska i relacje lotów gatunków nie są narażone lub wszelkie pozostałe konflikty można rozwiązać za pomocą skutecznych środków ochronnych w dalszej procedurze udzielania zezwoleń.

Ustalenia planistyczne na obszarach chronionego krajobrazu i obszarach Natura 2000 zostały sporządzone na podstawie istniejących użytkowań i wcześniejszych obciążeń. W porozumieniu z wyspecjalizowanymi organami można było założyć, że w ramach procedury wydawania zezwoleń przeprowadzono już odpowiednie badanie w odniesieniu do znacznego negatywnego oddziaływania na obszary chronione i że możliwe są rozszerzenia obszaru na niewielką skalę. Zajęcie niewielkich terenów na obszarach chronionych, w szczególności dla obszarów priorytetowych i zastrzeżonych pod wydobywanie surowców oraz obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii

wiatrowej, było konieczne, ponieważ około 66% powierzchni regionu Uckermark-Barnim zostało wyznaczone jako obszary chronione. Na przykład w przypadku obszarów priorytetowych dla wydobycia surowców oznacza to zajęcie gruntów na poziomie około 0,3% dla obszarów ochrony krajobrazu, które obejmują łącznie około 50% obszaru regionu, oraz zajęcie gruntów na poziomie około 0,6% dla obszarów priorytetowych dla wydobycia surowców. Obszar około 0,2% został zajęty przez dwa priorytetowe obszary wykorzystania energii wiatrowej, które znajdują się na obrzeżach obszarów chronionego krajobrazu charakteryzujących się przemysłem i liniami wysokiego napięcia. Podczas oceny oddziaływania na środowisko nie zidentyfikowano żadnych znaczących negatywnych skutków dla obszarów chronionego krajobrazu.

Zajęcie obszarów Natura 2000 przez ustalenia planistyczne opiera się na istniejących użytkownikach i zabezpieczonych złożach surowców. W rezultacie obszar SSO dla ochrony nietoperzy znajduje się na obszarze zastrzeżonym pod osadnictwo, cztery obszary priorytetowe i obszary zastrzeżone pod wydobycie surowców zostały wyznaczone na obszarach OSO, a obszar priorytetowy dla wykorzystania energii wiatrowej z częściowym obszarem na obszarze SOO z istniejącą zabudową turbinami wiatrowymi. Ustalenie planistyczne na obszarach Natura 2000 nie jest zasadniczo wykluczone. W indywidualnych przypadkach ustalenie może nastąpić, jeśli można wykluczyć znaczące negatywne oddziaływanie na cele ochrony i elementy obszarów Natura 2000, które są istotne dla celów ochronnych.

W szczególności w północnej części Uckermark obszary priorytetowe dla wykorzystania energii wiatrowej znajdują się w sąsiedztwie lub w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów OSO. Obszary OSO zajmują około 37% powierzchni regionu. Większość obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej została już zagospodarowana turbinami wiatrowymi lub trwa proces udzielania zezwolenia. Nie dokonano żadnych ustaleń planistycznych w tym zakresie na obszarach OSO. Regionalna Wspólnota Planistyczna zleciła ekspertyzę w celu przeanalizowania potencjalnych znaczących negatywnych skutków dla celów ochrony obszarów OSO spowodowanych przez obszar priorytetowych obszarów wykorzystania energii wiatrowej, szczególnie w północnym regionie Uckermark. W rezultacie ustalono, że nie należy spodziewać się znaczącego negatywnego wpływu na ptaki wędrowne i migrujące jako cenne gatunki w wyniku wyznaczenia obszarów priorytetowych do wykorzystania energii wiatrowej, a następnie budowy i eksploatacji turbin wiatrowych sąsiadujących z obszarami OSO lub w ich pobliżu.

Biorąc pod uwagę istniejące opinie ekspertów i oceny wpływu, wstępna ocena oddziaływania na siedliska była w stanie wykluczyć wszelkie znaczące negatywne skutki dla obszarów Natura 2000 w regionie Uckermark-Barnim.

Obszary leśne są zajmowane w związku z ustaleniami planistycznymi odnoszącymi się do lokalizacji aktywacji gospodarczej, zabezpieczania i wydobycia surowców, rozwoju osadnictwa i odnawialnych źródeł energii. Ze względu na funkcję ramową obszarów zastrzeżonych pod aktywację gospodarczą i osadnictwo o znaczeniu regionalnym, cały obszar niekoniecznie zostanie zabudowany. Obszary zastrzeżone pod wydobycie surowców służą jedynie zabezpieczeniu złóż surowców pod względem planistycznym, więc nie ma bezpośredniej perspektywy zajęcia gruntów leśnych. Prawa górnicze lub główne i ramowe plany operacyjne już istnieją dla priorytetowych obszarów wydobycia surowców, więc rekompensata za straty została już zapewniona w ramach postępowań o wydanie zezwolenia. Na ustalonych obszarach priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej obszary leśne są tylko częściowo

zabudowane ze względu na niezbędne odległości między turbinami wiatrowymi tak, aby ograniczyć zajęcie lasów i uniknąć wylesiania na dużą skalę. Ogólnie rzecz biorąc, planowana powierzchnia leśna, w tym obszary zastrzeżone pod wydobycie surowców, wynosi około 2,4% powierzchni leśnej regionu Uckermark-Barnim. Nie należy spodziewać się znaczącego pogorszenia funkcjonalności obszarów leśnych, w tym ich funkcji klimatycznych, ze względu na stosunkowo niewielki obszar interwencji i możliwe środki kompensacyjne w kolejnych procedurach planowania i wydawania zezwoleń.

Ustalenia planistyczne w obszarze graniczącym z sąsiednimi regionami opierają się na istniejących użytkownikach i planach, a także na wstępnych ustaleniach technicznych, w szczególności w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej w odniesieniu do elektrowni wiatrowych już zbudowanych i będących w procesie wydawania zezwoleń, a także w odniesieniu do aktywnego wydobycia surowców podpowierzchniowych. Nie zidentyfikowano żadnych prawdopodobnych znaczących negatywnych skutków dla środowiska, które mogłyby stanowić podstawę do rozważenia ustaleń planistycznych w wymiarze transgranicznym.

Obszar priorytetowy korytarza terenów otwartych zabezpiecza i chroni wielkoskalową sieć obszarów przed nadmierną zabudową i fragmentacją na około 39% powierzchni regionu, które to obszary mają ogromne znaczenie między innymi dla sieci biotopów i różnorodności biologicznej. Obszar priorytetowy korytarza terenów otwartych nie obejmuje planów i środków o znaczeniu przestrzennym, takich jak obszary priorytetowe dla wykorzystania energii wiatrowej, obszary priorytetowe i zastrzeżone pod wydobycie surowców oraz obszary zastrzeżone dla przemysłu i osadnictwa.

Znaczącym negatywnym oddziaływaniem na środowisko wynikającym z przepisów planistycznych, a następnie możliwych działań budowlanych lub wydobycia surowców przypowierzchniowych na chronione aktywa, takie jak gleba, woda, powietrze/klimat i dobra kulturowe/inne dobra materialne, można na bieżąco zapobiegać, ograniczać je lub kompensować poprzez odpowiednie środki na dalszym poziomie planowania i dopuszczania.

Wdrożenie ustaleń planistycznych dla obszaru zastrzeżonego pod turystykę, obszaru priorytetowego korytarza terenów otwartych, transportu i mobilności, a także obszarów działania krajobrazu kulturowego zintegrowanego planu regionalnego regionu Uckermark-Barnim będzie miało głównie lub wyłącznie pozytywny wpływ na środowisko.

Obszar priorytetowy korytarza terenów otwartych przyczynia się do ochrony i rozwoju otwartej przestrzeni w sposób wielofunkcyjny i zabezpiecza ją w kontekście wielkoskalowym, w szczególności dla rolnictwa i leśnictwa, sieci biotopów i różnorodności biologicznej, a także rekreacji. Środki o znaczeniu przestrzennym, takie jak użytkowniki budowlane, które prowadzą do fragmentacji lub generują inne negatywne oddziaływania, są z korytarza terenów otwartych wykluczone. Zapewnia to naturalne podstawy życia i jego jakość dla przyszłych pokoleń.

W obszarze zastrzeżonym pod turystykę celem ustaleń jest ochrona i dalszy rozwój infrastruktury turystycznej, której rozwój musi być prowadzony ostrożnie i w sposób przyjazny dla środowiska, a rekreacja związana z krajobrazem ma szczególne znaczenie.

Zrównoważony rozwój gospodarczy dąży się także do powiązań z innymi sektorami gospodarki. Konfliktów użytkownika można uniknąć poprzez ukierunkowane

zarządzanie środkami promującymi turystykę, wykluczając środki utrudniające turystykę i środki zarządzania ruchem. Ustalenia dotyczące transportu i mobilności mogą zapewnić i rozwijać zrównoważoną, opartą na potrzebach, kompleksową mobilność, w szczególności w odniesieniu do lokalnego transportu publicznego i infrastruktury rowerowej. Poprawia się dostępność ośrodków zaopatrzenia i osadnictwa z innych gmin i części społeczności, a także ułatwia tworzenie sieci ośrodków turystycznych, co może mieć pozytywny wpływ na ludzi i ich zdrowie. Ponadto ustalenia tworzą przejścia i powiązania przestrzenne między różnymi usługami transportowymi. Zasady obszarów działania w zakresie krajobrazu kulturowego zapewniają dodatkowe możliwości zrównoważonego rozwoju i stabilizacji obszarów wiejskich i podmiejskich. Realizacja wynikającego z tego potencjału powinna być wdrażana przez podmioty regionalne zgodnie z wymaganiami i wszelkimi istniejącymi ograniczeniami prawnymi. Celem ustaleń jest osiągnięcie korzyści w procesie transformacji poprzez harmonizację tradycyjnych, regionalnych wartości z nowymi wymaganiami i potrzebami użytkownika.

Na obszarze planowania przestrzennego w powiecie Barnim występuje koncentracja przestrzenna pod względem rozwoju działalności gospodarczej i osadnictwa. Występuje tu szereg ustaleń planistycznych, a także przeważnie zakrojonych na szeroką skalę oznaczeń, które opierają się przede wszystkim na istniejących użytkownikach i występowaniu odpowiednich potencjalnych terenów. W powiecie Uckermark dominują ustalenia z zakresu wykorzystania energii wiatrowej, zwłaszcza w północnej części Uckermark, gdzie pierwszeństwo mają istniejące turbiny wiatrowe i farmy wiatrowe, które są w trakcie udzielania zezwolenia. Koncentracja obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej wynika z naturalnych cech regionu Uckermark-Barnim oraz wyznaczenia na dużą skalę krajowych i europejskich obszarów chronionych.

Ponieważ cały region planistyczny Uckermark-Barnim został wykorzystany jako punkt wyjścia do zdefiniowania obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej, ostatecznie wyznaczono te obszary, które zgodnie z dostępnymi danymi i biorąc pod uwagę obszerny katalog kryteriów, przedstawiają się jako mające stosunkowo niewiele konfliktów w związku z wykorzystaniem energii wiatrowej. W strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko towarzyszącej procesowi planowania nie udało się zidentyfikować dalszych obszarów o niskim poziomie konfliktu. Takie obszary, jak „Groß Dölln”, stanowiące przedłużenie obszarów priorytetowych Hohengüstow i Bandelow, zostały wykreślone z planu ze względu na konflikty związane z ochroną gatunków. Ocena oddziaływania na środowisko opierała się na celach środowiskowych regionu, kryteriach wyznaczania i indywidualnej ocenie aspektów środowiskowych istotnych dla oceny w ramach obszaru. Pozostałe konflikty zostały zbadane pod kątem ich istotności i ustalono, że można je rozwiązać w kolejnych procedurach wydawania zezwoleń poprzez zastosowanie odpowiednich środków mających na celu unikanie i kompensację.

Energia wiatrowa jako odnawialne źródło energii i obecnie najbardziej ekonomiczna forma wnosi znaczący wkład w produkcję energii przyjazną dla klimatu. Będąc tego konsekwencją zmniejszenie obciążenia środowiska w wyniku redukcji tradycyjnej energetyki stanowi znaczący pozytywny efekt ekologiczny, ponieważ zmniejszeniem emisji m.in. tlenków azotu, tlenków siarki, węglowodorów i pyłów spowoduje zmniejszenie szkodliwych skutków klimatycznych.

Priorytetowe obszary wykorzystania energii wiatrowej zostały określone w celu

wypełnienia obowiązków prawnych ustawy o wymaganiach dotyczących obszarów energii wiatrowej i osiągnięcia regionalnego celu obszaru częściowego regionu Uckermark-Barnim zgodnie z ustawą o celach obszarowych Brandenburgii.

W związku z powyższym, wyznaczone obszary wykorzystania energii wiatrowej służą realizacji tych celów obszarowych. Uwzględniają one różne wymagania planowania przestrzennego, gdyż pozwalają na osiągnięcie przestrzennej koncentracji turbin wiatrowych na obszarach nadających się do wytwarzania energii wiatrowej. Wdrażając cele polityki federalnej i krajowej, zintegrowany plan regionalny wnosi zatem znaczący wkład w równowagę interesów dostaw energii i ochrony klimatu, a także zabezpieczaniu naturalnych podstaw życia i zachowania różnorodności biologicznej. Planowanie obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej na obszarach o niskim poziomie konfliktu jest zgodne z celami polityki środowiskowej i energetycznej regionu, kraju związkowego i rządu federalnego.

Ze względu na ograniczony i lokalny charakter złóż surowców, tylko ułamek obszaru regionu planowania może być brany pod uwagę przy wyznaczaniu obszarów priorytetowych lub zastrzeżonych pod wydobycie surowców przypowierzchniowych. Ustalono obszary, dla których występowanie danego surowca w wystarczającej ilości i jakości zostało już udowodnione w ramach eksperckiej oceny obszarów potencjału surowcowego i złóż. Ponieważ stwierdzone występowanie gliny na obszarze planistycznym jest rzadkie, ustalenie obszarów priorytetowych i zastrzeżonych dla jego zabezpieczenia (obszary zastrzeżone) bądź jego aktualnej i przyszłej eksploatacji (obszary priorytetowe) jest nieodzowne i w związku z tym nie ma dla niego alternatywy. W odniesieniu do złóż żwiru i piasku, wykazanych w dużej ilości w regionie planistycznym, w rachubę wchodziłby zawsze wariant zerowy, z wyjątkiem eksploatacji, na które wydano już pozwolenie. Teoretycznie możliwa rezygnacja z planistycznych ustaleń obszarów priorytetowych i zastrzeżonych przeniosłaby jednak tylko tę problematykę na inne tereny, ponieważ założyć należy zasadniczo istnienie zapotrzebowania na płytko położone surowce. Obszary priorytetowe i zastrzeżone zostały ustalone tylko na terenach z wykazaniem zasobem surowca w wystarczającej ilości i jakości (zbadane złoża). Parametry te udokumentowano w wyżej wspomnianej ekspertyzie wysoką klasą potrzeby zabezpieczenia. Złoża o niższych klasach potrzeby zabezpieczenia nie stanowią alternatywy z punktu widzenia oceny środowiskowej z uwagi na niższy urobek i przewidywane zwiększone zajęcie terenów, ponieważ tym samym dla uzyskania takiego samego urobku oczekiwać należy łącznie większych negatywnych oddziaływań na środowisko. Z uwagi na powiązanie z lokalizacją złóż surowców oraz ustalenia wynikające z prawa górniczego, np. własności kopalni i pozwolenia (§§ 8, 9 federalnej ustawy górniczej (BBergG)), nie istnieją inne alternatywy obszarowe.

Jakościowe zasady i cele Krajowego Planu Rozwoju Regionu Stołecznego (LEPHR) oraz wytyczne Wspólnego Departamentu Planowania stanowią podstawę planowania obszarów zastrzeżonych, obszarów działalności gospodarczej o znaczeniu regionalnym, potencjalnych lokalizacji produkcji wodoru i obszarów zastrzeżonych pod osadnictwo. Dlatego też do wyznaczenia kwalifikują się jedynie wybrane obszary regionu planowania. Są to obszary o, między innymi, szczególnie odpowiedniej i mało konfliktowej lokalizacji, minimalnej wielkości i szczególnie korzystnej lokalizacji ze względu na, między innymi, dostępność. Dodatkowo dostępność energii odnawialnej na danym obszarze oraz plany rozwojowe gminy były dodatkowymi kryteriami wyznaczenia potencjalnych lokalizacji produkcji wodoru. Ustalenia stanowią środek ostrożności dla lokalizacji działalności gospodarczej i rozwoju osadnictwa o znaczeniu

regionalnym, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju wewnętrznego, któremu przypisuje się szczególną wagę przy porównywaniu konkurencyjnych użytkowań o znaczeniu przestrzennym. Są one niezbędne w regionie planowania. Teoretycznie możliwe odstępianie od ustalenia planistycznego prawdopodobnie doprowadziłoby do uniknięcia oddziaływań na środowisko w obecnych lokalizacjach, ale przeniosłoby problem tylko na inne obszary, ponieważ można przypuszczać, że w regionie istnieje zasadnicze zapotrzebowanie na lokalizacje działalności gospodarczej i tereny zabudowy mieszkaniowej. Ustalenia planistyczne zostały dokonane tylko na tych obszarach, które spełniają kryteria desygnacji. Inne lokalizacje nie wchodziły w rachubę przy wyznaczaniu obszarów, na przykład z powodu konfliktów ekologicznych lub braku połączeń komunikacyjnych.

W łącznej ocenie stan środowiska regionu Uckermark-Barnim nie ulegnie znaczącej negatywnej zmianie ze względu na ustalenia planistyczne zintegrowanego planu regionalnego. Sterowanie i łączenie użytkowań na istniejących obszarach mało konfliktowych oraz wyznaczenie około 39% powierzchni regionu jako regionalnego korytarza terenów otwartych będzie miało pozytywny wpływ na środowisko. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko jest kluczowym elementem procesu planowania mającym na celu utrzymanie i zabezpieczenie celów środowiskowych, ochrony ludzi i ich zdrowia oraz zasobów naturalnych, w tym różnorodności biologicznej regionu Uckermark-Barnim.

Środki monitorowania oddziaływania na środowisko

Ogólną zasadą federalnej ustawy o ochronie przyrody (BNatSchG) (§ 13) jest priorytetowe unikanie znaczącego negatywnego wpływu na przyrodę i krajobraz. Zintegrowany plan regionalny dla regionu Uckermark-Barnim został sporządzony z zastrzeżeniem przestrzegania i uwzględniania regionalnych celów utrzymania i poprawy stanu środowiska. Poprzez zdefiniowanie odpowiednich kryteriów, w szczególności w odniesieniu do użytkowania mieszkaniowego, obszarów chronionych i obszarów o wartości przyrodniczej dla ochrony biotopów i gatunków, obszary, w których należy spodziewać się znaczących konfliktów z dobrami chronionymi, zostały już wyłączone z ustaleń planistycznych podczas procesu planowania lub poddane indywidualnej ocenie. Ustalenia planów regionalnych stwarzają warunki ramowe jako warunek dla zrównoważonego rozwoju całego terenu. Poprzez wykazanie obszarów priorytetowych i zastrzeżonych chronione są szczególnie wrażliwe środowiskowo tereny regionu przed negatywnym oddziaływaniem i zajęciem przez plany z przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko.

Działania monitoringowe po wejściu w życie zintegrowanego planu regionalnego mają na celu uniknięcie lub zredukowanie do nieistotnego poziomu bądź zrekompensowanie przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, które w oparciu o aktualną wiedzę mogą wynikać z realizacji zintegrowanego planu regionalnego, w ramach podporządkowanego postępowania o wydanie zezwolenia. Ponadto w ten sposób należy na wczesnym etapie uzyskać wiedzę o nieprzewidywanych niekorzystnych skutkach. Ma to na celu zapewnienie możliwości podjęcia w razie potrzeby odpowiednich środków zaradczych.

Ocena oddziaływania na środowisko pozwoliła udokumentować, że zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i profesjonalnie uznanymi metodami oceny, nie należy oczekiwać znaczącego negatywnego wpływu na środowisko na dobra chronione w wyniku ustaleń zintegrowanego planu regionalnego Uckermark-Barnim. Na poziomie planowania regionalnego, w celu kontrolowania wykorzystania gruntów do

określonych celów, można sporządzić jedynie prognozę potencjalnego wpływu na środowisko. Po opracowaniu zintegrowanego planu regionalnego i zrealizowaniu konkretnych zamierzeń planistycznych, prognozy te muszą zostać poddane przeglądowi. Ze względu na złożoność planowania regionalnego, jak również wpływ na dobra chronione i ich wzajemne oddziaływania w ekosystemie i w odniesieniu czasowym, prognozy dotyczące oddziaływania są obarczone niepewnością. Środki służące do monitorowania mają pozwolić na wczesne uzyskanie wiedzy na temat nieprzewidzianych niekorzystnych oddziaływań na środowisko i ewentualnie podjęcie we właściwym czasie odpowiednich działań naprawczych.

Do ciągłego monitorowania właściwej realizacji planu może być stosowany Geograficzny System Informacyjny Regionalnej Wspólnoty Planowania Uckermark-Barnim. Dane z kolejnych procedur planowania mogą być tutaj gromadzone i analizowane, a wyniki wykorzystywane do przyszłego planowania. W odniesieniu do odnawialnych źródeł energii system może zawierać informacje o trwających postępowaniach i ich postępach. Ponadto można wprowadzić aktualne dane dostępne z zewnątrz, które przedstawiają kryteria planowania zintegrowanego planu regionalnego.

Ponadto konkretne zaplanowane i zbudowane lokalizacje turbin wraz z ich parametrami wydajności mogą być przesyłane cyfrowo od wyspecjalizowanego organu. Dodatkowa Regionalna Wspólnota Planistyczna może korzystać z cyfrowego rejestru planowania przestrzennego kraju związkowego Brandenburgii zgodnie z § 2a ustęp 3 ustawą o planowaniu regionalnym oraz o planowaniu wydobywania węgla brunatnego i rewitalizacji (RegBkPIG) w powiązaniu z artykułem 8A ustęp 4 porozumienia planistycznego pomiędzy krajami związkowymi Berlinem i Brandenburgią. Jako narzędzie planowania i koordynacji, w tym miejscu rejestrowane i aktualizowane są plany i środki o znaczeniu przestrzennym. W zakresie zapewnienia i pozyskiwania surowców Geograficzny System Informacyjny Regionalnej Wspólnoty Planowania może zawierać informacje przestrzenne i rzeczowe na temat praw górniczych, procedur planowania przestrzennego i procedur o wydanie zezwolenia z zakresu prawa górniczego. Dostępne dane dostarczają informacji na temat stopnia rzeczywistej realizacji ustaleń planu oraz rozbieżnych rozwiązaniach. Nadzorowanie działań związanych z projektem lub konkretnych działań dla danej lokalizacji w celu monitorowania, unikania, zmniejszenia i kompensacji znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko leży w gestii organu wydającego zezwolenie w toku kolejnego postępowania o wydanie zezwolenia.

Ocena zgodności z celami ochrony obszarów Natura 2000

Podstawą oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 jest na artykuł 6 ustęp 3 Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa 92/43/EWG Rady z 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Abl. L 206 z 22 lipca 1992 roku, str. 7), ostatnio zmienionej Dyrektywą 2013/17/ UE Rady z 13 maja 2013 roku). Dyrektywa zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia spójnej sieci obszarów chronionych w celu zachowania różnorodności biologicznej i podjęcia na nich odpowiednich środków ochronnych. Ponadto ostoje ptaków zgodnie z Dyrektywą Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku (Dyrektywa Ptasia), ostatnio zmienioną w dniu 8 maja 1991 roku, są również brane pod uwagę jako część europejskiego systemu obszarów chronionych Natura 2000.

Niemcy wdrożyły dyrektywy europejskie w federalnej ustawie o ochronie przyrody (§§ 31 i nast.). Podstawę prawną oceny oddziaływania na siedliska można znaleźć w § 34

i § 36 federalnej ustawy o ochronie przyrody oraz w przepisach § 16 i §16a brandenburskiej ustawy o wdrażaniu ochrony przyrody. Rozporządzenie administracyjne Ministerstwa Rozwoju Obszarów Wiejskich, Środowiska i Rolnictwa w sprawie stosowania § 32 do § 36 federalnej ustawy o ochronie przyrody w Brandenburgii określa te przepisy dla organów ochrony przyrody. Federalna ustawa o ochronie przyrody (BNatSchG) definiuje pojęcie planów podlegających ocenie oddziaływania i w pewien sposób samą ocenę. Zgodność oceny oddziaływania z federalną ustawą o ochronie przyrody (BNatSchG) dla planów zagospodarowania przestrzennego jest określona w § 7 ustęp 6 ustawy o planowaniu przestrzennym (ROG).

Ze względu na regulacje prawne ocena oddziaływania na siedliska jest samodzielną częścią oceny oddziaływania na środowisko. W odniesieniu do Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, biorąc pod uwagę treść i poziom szczegółowości planu oraz hierarchiczne poziomy planowania zatwierdzania, wstępna ocena oddziaływania na siedliska została przeprowadzona na poziomie planowania regionalnego w skali 1:100 000. W ramach oceny wstępnej następuje wyjaśnienie, czy można wykluczyć, że plan lub przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. Dotyczy to planów i przedsięwzięć zlokalizowanych zarówno na obszarach Natura 2000, jak i w ich sąsiedztwie. Cele ochrony danego obszaru Natura 2000 stanowią punkt odniesienia dla oceny.

Sugestie i uwagi dotyczące wdrożenia i poziomu szczegółowości oceny zgodności z obszarami Natura 2000 otrzymano od wyspecjalizowanych organów i Rzeczypospolitej Polskiej. Odniesiono się do „Rozporządzenia administracyjnego Ministerstwa Rozwoju Wsi, Środowiska i Rolnictwa w sprawie stosowania §§ 32 do 36 federalnej ustawy o ochronie przyrody w Brandenburgii” oraz do planów zadań ochronnych Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto wymagany był promień badania wynoszący 5.000 metrów, szczególnie wokół obszarów energii wiatrowej, a ocena oddziaływania była wymagana w przypadku niektórych planów, które znajdują się na obszarach Natura 2000 i przylegają do nich. Sugestie i uwagi zostały częściowo uwzględnione. Rozdział 11 prognozy oddziaływania na środowisko dotyczący wstępnej oceny oddziaływania na siedliska został zmieniony zgodnie z federalną ustawą o ochronie przyrody, ustawą wykonawczą o ochronie przyrody Brandenburgii i odpowiednim rozporządzeniem administracyjnym Ministerstwa. Dla każdego z przedmiotowych obszarów Natura 2000 przygotowano arkusz informacyjny, w którym przedstawiono i uwzględniono obszar Natura 2000 wraz z jego celami ochrony i elementami istotnymi dla celu ochrony, opisem obszaru, ilustracją mapy i specyfikacjami planistycznymi w obrębie, w sąsiedztwie i w odległości do 1000 metrów. Dla odpowiednich ustaleń planu dokonywana jest prognoza obszaru efektywnego i oczekiwanych skutków, ocena możliwości wystąpienia planowych naruszeń celów ochrony i odpowiednich elementów, a w efekcie ocena, czy istotne oddziaływania negatywne można również wykluczyć pod względem ich skumulowanego skutku. W ocenie wykazano, że w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzono wstępną ocenę obszaru Natura 2000. Federalny Sąd Administracyjny wskazuje, że takie badania powinny ograniczać się do danych istotnych dla decyzji. Ograniczenie do tego, co jest konieczne i wymagane dla decyzji planistycznej, jest rozsądne i wskazane. W rezultacie badanie można ograniczyć do odpowiednich punktów konfliktu w ramach prawa ochrony gatunków, a następnie określić obszar badawczy i dogłębność oceny (wyrok Federalnego Sądu

Administracyjnego (BVerwGE) z dnia 28 kwietnia 2016 roku sygn. akt: 8 A 9.15, nr boczny 133). Zakres badania wynoszący 5.000 m wokół każdego ustalenia planistycznego ze zintegrowanego planu regionalnego, z których większość już charakteryzuje się wcześniejszym obciążeniem przez odpowiednie użytkowanie, nie został uznany za konieczny.

W przypadku ustaleń planistycznych zlokalizowanych na obszarach Natura 2000 występuje obecnie odpowiednie użytkowanie, a ocena oddziaływania na siedliska została już przeprowadzona w ramach procedur udzielania zezwoleń, co nie spowodowało żadnych znaczących negatywnych skutków. Obszary zastrzeżone pod wydobycie surowców służą jedynie zabezpieczeniu złoża pod względem planistycznym, tj. interesom wydobycia surowców należy nadać szczególną wagę na etapie przyszłych procesów wyważania. Nie nastąpi bezpośrednia zmiana w obecnym użytkowaniu, a zatem nie dojdzie do negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.

W odniesieniu do obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej, które sąsiadują z obszarami SOO, wystąpiono z wnioskiem o przeprowadzenie oceny wpływu SOO. W szczególności w przypadku ustaleń planistycznych priorytetowych obszarów wykorzystania energii wiatrowej w Tantow i Pinnow-Hohenlandin obawiano się znaczących skutków negatywnych, zwłaszcza dla ptaków migrujących i odpoczywających, a zwłaszcza dla gęsi leśnej ze względu na ryzyko kolizji i utraty siedlisk w okresie lęgowym i migracyjnym. Zastrzeżenia te nie zostały wyjaśnione bardziej szczegółowo ani uzasadnione.

W ramach ważenia wykazano, że w szczególności obszary OSO były wolne od obszarów energii wiatrowej, w tym odpowiednich bliskich i centralnych obszarów oceny dla gatunków ptaków narażonych na kolizje i wrażliwych na zakłócenia z miejscami lęgowymi, odpoczynku i noclegowania na obszarach Natura 2000. Było to zgodne z aktualnymi zaleceniami Ministerstwa Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu. Regionalna Wspólnota Planistyczna zleciła ekspertyzę w celu przeanalizowania potencjalnych znaczących negatywnych skutków dla celów ochrony obszarów OSO spowodowanych przez obszar priorytetowych obszarów wykorzystania energii wiatrowej, szczególnie w północnym regionie Uckermark. Ekspertyza miała charakter wsparcia technicznego dla wstępnej oceny oddziaływania. W rezultacie ustalono, że można wykluczyć znaczących negatywnych skutki dla ptaków wędrownych i migrujących w wyniku wyznaczenia obszarów priorytetowych dla wykorzystania energii wiatrowej, a następnie budowy i eksploatacji turbin wiatrowych przylegających do obszarów OSO lub w ich pobliżu. Można również wykluczyć znaczące negatywne skutki dla poszczególnych zwierząt, zbiorowości zwierząt poszczególnych gatunków i ich siedlisk.

Wyniki ekspertyzy zostały włączone do wstępnej oceny oddziaływania na siedliska dla zintegrowanego planu regionalnego Uckermark-Barnim. Ogólnie stwierdzono, że ustalenia planistyczne zintegrowanego planu regionalnego dla regionu Uckermark-Barnim wpływają przede wszystkim na obszary położone w obrębie obszarów Natura 2000, graniczące z nimi lub leżące w ich pobliżu, na których występują wstępne obciążenia w postaci osadnictwa, działalności gospodarczej i infrastruktury, dozwoleń i wzniesionych turbin wiatrowych oraz istniejących obszarów wydobycia surowców podpowierzchniowych. Wykorzystanie obszarów Natura 2000 przez ustalenia planistyczne opierało się na już istniejących użytkowaniach, dla których ocena oddziaływania została już przeprowadzona w ramach procedury wydawania

zezwoleń, w wyniku czego można wykluczyć znaczące negatywne skutki. Obszary zastrzeżone pod wydobycie surowców służą jedynie zabezpieczeniu złóż pod względem planistycznym i, w wyniku wstępnej oceny oddziaływania na siedliska, nie wiążą się obecnie z żadną bezpośrednią zmianą użytkowania. W rezultacie wstępna ocena oddziaływania na siedliska dla ustaleń planistycznych zintegrowanego planu regionalnego wykluczyła jakiegokolwiek znaczące negatywne skutki dla celów ochrony i elementów obszarów Natura 2000 w regionie Uckermark-Barnim i regionach sąsiednich, które są istotne dla celów ochronnych.

Podsumowanie

Biorąc łącznie pod uwagę pozytywne i negatywne oddziaływanie na środowisko ze strony ustaleń planistycznych zintegrowanego planu regionalnego regionu Uckermark-Barnim, należy założyć, że regionalne cele ochrony środowiska oraz zachowanie i poprawa obecnego stanu środowiska regionu zostały odpowiednio uwzględnione. W celu wczesnego zidentyfikowania podczas konkretnego planowania parametrów projektów możliwych negatywnych skutków dla środowiska, na które wskazuje prognoza oddziaływania na środowisko, przedstawiono odpowiednie instrumenty obserwacji środowiska. Zintegrowany plan regionalny wnosi tym samym znaczący wkład w zrównoważenie interesów między pożądanym zrównoważonym rozwojem oraz ochroną ludzi i ich zdrowia, a także zabezpieczeniem zasobów naturalnych, w tym różnorodności biologicznej regionu Uckermark-Barnim.